

Reggeli Ujság

16. évfolyam 180. szám

Szerkesztő
Andree Dezső

Noviszád, 1935 augusztus 2. péntek

Svéd-abesszin barátkozás

Svédország fegyvereket szállít Abessziniának

Ma aláírják a svéd-abesszin barátsági és kereskedelmi szerződést Svéd tábornok Halle Szelasszié császár legfőbb tanácsadója

Genfből jelentik: A Népszövetségi Tanács nagy érdeklődéssel várt ülését szerdán délután 5 órakor nyitotta meg Litvinov soros elnök. A terem külső képe hasonló volt a naggyűlésekhez. A közönség zsúfolásig megtöltötte a karzatokat és tapsal és éljenzéssel fogadta a belépő tanácsadókat. Az újságírókarzat is tömve volt. Mintegy 300 újságíró sereglett Genfbe a világ minden részéből. A megnyitás után azonnal Aloisi báró olasz megbízott szólalt fel. Hangsúlyozta, hogy

a mostani tanácsülés legfőbb célja, hogy elérje a békéltető bizottság munkálatainak újrafelvételét.

Eden angol megbízott azt kérdezte, hogy a Tanács és a szembenálló felek vitáikat korlátozni kívánják-e vagy hogy a Tanács kész-e kibővíteni napirendjét. Laval francia miniszterelnök kijelentette, hogy

a felek mindegyike a másikra akarja áthárítani a békéltetőbizottság munkálatainak meghiusulásaért a felelősséget.

Május 25-én a Tanács elhatározta, hogy ülést tart abban az esetben, ha a békéltető bizottság eredményt nem ér el. Olaszország képviselője nem vitatja a Tanácsnak azt a jogát, hogy foglalkozzék a helyzettel, csupán azt kívánja, hogy a vizsgálat szorítkozzék az ualual kérdésre. Etiopia nem kérte a tárgyalások kiszélesítését. Ilyen körülmények között

Laval azt indítványozta, hogy a Tanács csütörtök délután öt órakor ismét üljön össze

s időközben az érdekelt hatalmak folytassanak tárgyalásokat abból a célból, hogy megtalálják azt a formulát, amellyel a legutóbbi tanácsülés határozatának érvényt szerezhetnek.

Aloisi báró újabb felszólalásában hangsúlyozta, hogy a békéltető bizottság nem tudta feladatát és hatáskörét tisztázni. Emiatt szakadtak meg a tárgyalások. Az olasz kormány nagy súlyt helyez arra, hogy az ualual esetben megállapíttassék, ki volt a támadó fél. Egyébként Olaszország is kész keresni azokat a módokat, amelyek révén a békéltető bizottság folytathatná a tárgyalásokat. Aloisi csatlakozott Laval indítványához.

Előadják Laval indítványát

Ezután

a Népszövetségi Tanács elfogadta Laval indítványát.

A tanácsülést követő megbeszéléseken Eden és Laval megegyeztek abban, hogy lehetőséget biztosítanak az egyeztető és döntőbíró-ság új üléséhez, beleemennek az olasz-

abesszin vizály általános megvitatásába és hogy Olaszország kötelezze magát arra, hogy az erőszak alkalmazásától tartózkodik. Ezt a tervezetet éjjelkor bemutatták Aloisi bárónak, aki azonnal jelentést tett Rómába. Mint a Reuter-iroda Genfből jelenti, Laval, Eden és Litvinov megbeszélésén kidolgozták az ideiglenes megegyezés tervezetét,

amelyet azután az olasz és abesszin kiküldöttek elé terjesztenek. A tervezet a következő 4 pontból áll:

1. A kibékítési eljárást tovább kell folytatni.
2. Időközben nem kerülhet sor háborúra.
3. Ki kell nevezni az ötödik döntőbíró, végül
4. az 1906. évi szerződés aláírói minden erejüket a konfliktus megoldásának szentelik.

Nápolyi jelentés szerint onnan szerdán két gőzös indult utnak Keletafrika felé fedélzetén 100 tiszttel és 1000 főnyi légénységgel.

Ezenkívül sok páncélos gépkocsi és különféle fegyver van a hajókon. Messinából is elindult egy gőzös, csapatokkal és hadianyaggal megrakva.

Abesszin-svéd barátsági szerződés

Addis-Abebából jelentik: A svéd kereskedelmi attasé, aki pénteken az abesszin kormány képviselőivel aláírja a svéd-abesszin barátsági és kereskedelmi szerződést, Addis-Abebában marad, hogy lehetővé tegye a fegyver kivitt Svédországból Abessziniába. Svédország ugyanis rövidesen beszünteti az ide-

igienes fegyver kiviteli tilalmat Abessziniába.

Római jelentések szerint a Giornale d'Italia éles támadást intéz Sander svéd miniszterelnök ellen és emlékeztet arra, hogy Svédország az utóbbi évek során megerősítette befolyását Abessziniában.

Wirgin svéd repülő-tábornok most az abesszin császár legfőbb katonai tanácsadója. Az etiopiai katonai iskolában öt svéd tiszt ad elő és svédek vezetik az abesszin katonai kórházakat is. Az abesszin rádió is svéd kezekben van.

A lap szerint Wirgin tábornok már korábban kimutatta ellenséges érzületét Olaszországgal és Franciaországgal szemben. Meg kell említeni — írja a lap —, hogy Wirgin tábornok, aki Abessziniában évi 150.000 líra fizetést kap, még mindig tagja a svéd hadseregnek és svéd egyenruhában is jár.

Londoni jelentés szerint Roy Tackett délamerikai pilóta, aki 1929-ben kísérő nélkül tette meg a London-Fokváros közti utat és a London-Ausztrália repülőversenyben is részt vett, a következő táviratot intézte Hajle-Szelasszié császárhoz:

— Rendelkezésemre állok felségednek Abessziniája függetlenségének védelmében. Hét éves pályafutásom alatt a trópusi Afrika pusztaságai és őserdői felett több, mint 80 ezer kilométert repültem be.

Mussolini nem enged

Genfből jelenti a Reuter iroda: Laval francia miniszterelnök telefonbeszélgetést folytatott Mussolinival, akitől azt kérte, hogy

hagyjon fel ellenzéki magatartásával az angol tervezettel szemben, hogy ilymódon elkerülhető legyen a háború

Mussolini így válaszolt:

— Ránk nézve ez nagyon veszedelmes. A megbeszélések felesztendeig vagy tovább is eltarthatnak, amíg a Népszövetség megállapítja azt a határidőt, amely előtt nem kerülhet sor háborúra.

Sulyos szerencsétlenség az orosz hadgyakorlatokon

Egy tengeralattjáró 55 főnyi légénységgel együtt elsüllyedt

Moszkvából jelentik: A „B 3” szovjet tengeralattjáró a Finn-öbölben végzett gyakorlatok során összeütközött egy másik hadihajóval. Az összeütközés következtében

a „B. 3” olyan sulyosan megrongálódott, hogy 55 főnyi légénységgel együtt elsüllyedt.

A „B. 3” régi típusu tengeralattjáró volt és fedél-

zetén majdnem csupa tengerészakadémiai növendék volt.

A szovjetkormány nyomban több hajót küldött az elsüllyedt tengeralattjáró és a holttestek kiemelésére. A szerencsétlenül járt hajó légénységét államköltségen, ünnepélyesen temetik el Kronstadtban.

**A REGGELI UJSÁGNAK
NOVISZÁD**

*Fixessenek ki
szelvény ellenében*

1 *parit*
Vörös Kereszt Egyesület
nek a szegények felségékezésére

olvasható névadás

ponyos cím

TUDNIVALÓK: Kivágot, gyűjteni, beküldni!
Csak száz összegűjűjtött szelvény jogosít a nagy
ajándéksorsoláson való részvételre.

Illetőség

Mindig fogas kérdés volt az illetőség de a háboru előtt ennek a kérdésnek fogai nem vágódtak bele olyan mélyen az emberek husába, mint most, amikor az egzisztenciák nagy tömegeinek sorsa függ attól, hogy a hatóságok hajlandók-e illetőségi bizonyítvány alakjában tanúságot tenni egy tényleges állapotról. Régebben is a törvények és rendeletek egész labirintusában kellett járatosnak lenni, hogy az ember az illetőség tárgyában teljes tájékozódást szerezhessen. Előfordulhatott, hogy valaki évtizedekig lakott egy helységben és nem szerzett ott illetőséget és egy olyan helységbe volt illetékes, amelynek soha a színét sem látta. Jogilag érdekes bonyodalmak keletkezhetnek az illetőség körül, de tényleg a problémának nem volt nagy jelentősége, mert sem állampolgárságra, sem utlevélre, sem más hasonló félelmetesen fontos vívmányra nem volt szükség a zavartalan elhelyezkedéshez és érvényesüléshez.

A háboru után következett idők egyik jellegzetes tünete a tüzetes puhatóldzás az emberek illetősége, vagyis hovatartozása iránt. Sok lett az eszkimó és kevés a fóká s az a kérdés, hogy ki hova való, azért nyert fokozott hangsúlyt, mert általa csökkenteni lehet azoknak a számát, akik egy-egy vidék fokaállományára igényt tartanak. A megélhetési feltételek megnehezédése von ta maga után azokat a megkülönböztető, osztályozó, rangsoroló rendszabályokat, amelyek célja a védekezés a jogosulatlan konkurrencia ellen, eredménye pedig a gazdasági válságból eredő megpróbáltatások so kasodása. Rég megállapított igazság, hogy a világháború megoldása vagy legalább is enyhítése csak úgy érhető el, ha megeresz kedik az a feszültség, amelyet a háboru után elharapódzott megszorítások és biztonsági intézkedések idéztek elő. Ebből a szempontból fölülte örvendetes az a hangulat-változás, amely Szubotica város közgyűlé sén az illetőségi kérvények tárgyalása alkalmával volt észlelhető.

Nemrégben még az illetőségi kérvények elbírálásánál nem az a körülmény volt irányadó, hogy a kérvényező megfelel-e vagy sem az elérni kívánt illetőség tárgyi feltételeinek. Az eddig követett gyakorlatot ő szintén jellemezte Szubotica város közgyűlé sének egyik szláv tagja, amikor rámutatott arra, hogy a nem szlávajku kérvényezőket eddig a limine elutasították. Egy másik szónok azt a tény domborította ki, hogy szabadabb korszak kezdődött, megértőbb éra,

A radikális-szlovén-muzulmán párt megalakításának nehézségei

A párt elnevezése kérdésében még nem tudtak megegyezni — Mi lesz a jugoszláv nemzeti párttal? — Az egyesült ellenzék akció bizottsága

A radikálisokból, szlovénekből és muzulmánokból álló párt megalakítására irányuló tárgyalások még mindig nem fejeződtek be. Arra vonatkozólag nincsen ellentét az érdekeltek között, hogy a pártot meg kell alakítani, sőt a program tekintetében is megegyeztek már nagyjában, vannak azonban ellentétek más tekintetben. Így nem tudtak még megegyezni a párt nevét illetően. A volt radikálisok feltétlenül azt szeretnék, ha a radikális szó benn lenne az új párt elnevezésében, más oldalról azonban határozottan ellenzik ezt, még pedig több oknál fogva. A főök az, hogy

a radikális párt mulibani egész tevékenysége és működési területének körülhatároltsága következtében tisztára szerb pártnak tekintették és ha a párt elnevezésében benn maradna a radikális szó, ez megint csak azt a látszatot keltené, hogy az új párt nem más, mint a régi radikális pártnak a folytatása.

Ezt pedig Korosec és Szpáhó is mindenáron el akarják kerülni. Egyelőre e tekintetben még nem tudtak megállapodásra jutni az érdekelt felek.

A másik kérdés, amelyet rendezni kell, azoknak a politikusoknak a sorsa, akik a radikális párt főbizottságához hűtlenség lettek és beléptek a jugoszláv nemzeti pártba, sőt annak vezetőszemélyei lettek. Azok a radikálisok, akik kitarítottak Sztanojevics Aca mellett természetesen

hallani sem akarnak ezekről a politikusokról,

viszont más oldalról nagy igyekezetet fejtnek ki olyan irányban, hogy ezek ismét csatlakozhassanak volt elbarátaikhoz, mivel általános vélemény szerint a jövőben igen kevés reményük van a politikai életben való szerepléshez, ha az alakulóban levő radikális-szlovén-muzulmán hármast párt nem veszi fel őket tagjai sorába. Ezek a radikális disszidensek mindent megtesznek, hogy a főbizottság megbocsássa bűneiket és minden oldalról igyekeznek nyomást gyakorolni Sztanojevicsékre, akik azonban erősen ellentállnak, bár vannak közöttük egyesek, akik nem ragaszkodnak mereven ahoz, hogy csak azok kerülhessenek a párt-

ba, akik a súlyos időkben sem tántorodtak meg.

Miúdezek természetesen nem olyan akadályok, amelyek nem lennének áthidalhatók és így módon a hármast párt megalakulása talán késhe, de azért mégis megöörténik.

Az egyesült ellenzéknek nem olyan sürgös a dolga, mint a kormány mögött álló politikusoknak. Macsek és hivei a várakozás álláspontjára helyezkednek és ez meglát szik minden ténykedésükön is. Dr. Macsek a volt földműves-demokrata koalíció tagjait utasította is, hogy ne tartsanak nagy népgyűléseket, hanem csak konferenciák által informálják a népet a helyzetről és így tartsák fenn az összeköttetést hiveikkal. Ugyanakkor azonban fenntartja az összeköttetést dr. Macsek szövetséges társaival, Davidovicsal és Jovanovics Pizsonnal is. A Pravda tegnap esti számának értesülései szerint dr. Macsek Vlatko beogradi tartózkodása idején megegyezett Davidovics Ljubával és Jovanovics Pizsonnal, hogy

együttes akció bizottságot küldjenek ki, amelynek tagjai közösen dolgoznak és együttesen járnak el.

Ez a bizottság nemcsak az együttműködésre vonatkozó intézkedéseket fogantatja, hanem

kidolgozza azt a programot is, amelynek alapján esetleges távolbői együttműködés is lehetővé válna.

Ebbe az akció bizottságba Davidovics Ljuba a maga részéről Grol Milant és Vlatko Bozsijárt, a földművesek Gavrilovics Milant és Zdravkovics Jovant, míg Macsek Vilder Vetyeszlávot és dr. Sutejt delegálta. Ez az akció bizottság már tartott néhány megbeszélést és ezeken

kidolgozták az egyesült ellenzék gazdasági programját.

E tekintetben elvi jelentőségű döntéseket hoztak és

rövidesen hozzá fognak a politikai program kidolgozásához is,

amit azonban nem tartanak egyelőre nagyon sürgősnek, mert meg akarják várni a kormány politikai törvényeinek közzétételét.

Lemondott a román kereskedelmi miniszter

Románia devizahiány miatt nem tudja fizetni külföldi adósságait

Bukarestből jelentik: A román kormány szerdán este gazdasági tanácskozást tartott, amelyen a buzakérdés megoldásával foglalkoztak. Ugy határoztak, hogy az árkérdés szabályozását teljesen a földművelési miniszterre bízzák. Ezután politikai megbeszélés volt, amely 9 órától éjfélig tartott. A tanácskozások után

Manolescu kereskedelmi miniszter átnyújtotta a miniszterelnöknek lemondását.

Manolescu a lemondást azzal indokolja, hogy a kormány külkereskedelmi célkitűzéseit nem tartja helyeseknek.

Manolescu lemondása nehéz feladat elé állította a Tatarescu-kormányt, amelynek helyzete

egyébként sem kedvező.

A kormánynak ugyanis csütörtökön kellett volna átutalnia Párisba a külföldi adósságvények szelvényei után esedékes összeg egy részét, devizahiány miatt azonban az átutalás elmaradt.

A pénzügyi államtitkár Párisban a francia pénzügyminiszterrel és a Francia Bank vezetőivel tárgyal, ezek a tárgyalások azonban eddig nem vezettek eredményre.

Tatarescu miniszterelnök tegnap Szajajába utazott, ahol Károly királynak beszámolt a helyzetről.

—o—

amely az ország minden polgárának igazságot szolgáltat. Egy harmadik szónok a kisebbségek bármelyikéhez tartozó polgárok, nek az illetőséghez való jogát hangoztatta. Ezek a felszólalások, valamint maga a döntés, amely szerint valamennyi kérvényező megkapta az illetőséget, biztató jelenségek arra nézve, hogy mégis csak indulunk kifelé a szanalási ak ratot lojtogató gőzkör-

ből. Nincs semmi lélekemelő és külön feljegyezni való abban, hogy megkapja az illetőségi törvény alapján azt, ami megilleti. Am de éppen abból, hogy a kérvényezett illetőség tömeges megadása olyan általános megnyugvást kelt, következtetni lehet azokra az időkre, amikor a kétségtelenül megállapítható illetőség megtagadása érvényesül.

Cinikusan nevetgél a maliigyosi gyilkos

A vizsgálóbíró megkezdte Geszler Lajos kihallgatását

A véres maliigyosi szerelmi dráma részleteit nagyjában tisztázta már a nyomozás és Zvekics Szever vizsgálóbíró csütörtökön megkezdte Csernik Etelka gyilkosságának kihallgatását.

A büntett színhelyén, Málly Igyoson megtartott helyszíni szemle nyomán kiderültek a gyilkosság részletei.

Geszler Lajos Ferenc borbély leánya ez év február elején topronyoson, kiéhezetten vetődött el özvegy Csernik Ferencné szállására. Munkát, de mindenek előtt meleg ételt kért, mert mint mondotta már napok óta nem evett. Az özvegyasszony szánalomból magánál tartotta a lerongyolódott csavargót, munkát adott neki, új ruhát szerzett be számára és hetenként pénzzel is ellátta.

Egész mostanáig, aratás végéig házában tartotta és csak most mondott fel neki. Geszlernek szombaton kellett volna elhagynia munkahelyét, ehelyett azonban a hálátlan ember gyászba döntötte kenyéradóját és családját.

A maliigyosi lakosság felháborodva fogadta a gyilkost, akit a csendőrök vezettek a szállásra, a gyilkosság színhelyére.

Geszler nevetgélve lépdelt a csendőrök között, ami még jobban növelte az összeverődött tömeg felháborodását.

Ugyhogy a csendőröknek kellett közbelépni, hogy a gyilkost a veréstől megmentsék.

A helyszíni szemlén, abban a szobában, ahol Geszler Lajos Csernik Etelkát megölte, a gyilkos részletesen elmesélte a véres éjszaka történetét.

Este a leány vőlegényjelöltje, Tóth Bagi János ott volt Csernik Etelkánál és Geszler egészen éjjelig, a leány távoztáig az udvarban levő szalmakazal mögül leste, hogy mi történik a szobában. Amikor Tóth Bagi el-

ment, a béres bement a leányhoz és könyörgött neki, hogy menjen hozzá feleségül.

— A leány átkarolt, kijelentette, hogy csak engem szeret, háromszor meg is csókolt, de azt mondta, hogy nem lehet a feleségem, mert az anyja nem engedi. Amikor ezt meghallottam elsötétült előttem a világ, felkaptam az asztalon heverő konyhakést és szurkálni kezdtem Etelkát.

A leány összetett kezekkel könyörgött, de azt feleltem, hogy már késő, nem kegyelmezek meg az ételnek.

Elmondta még a gyilkos, hogy a leány menekült előle, a szobában széket, asztalt felborítottak, majd egy széket ragadott, mely összetört a kezében.

és a szék darabjaival verte azután agyon a leányt.

A gyilkosság után levetette véres ingét és az ablakon át elmenekült.

Zvekics Szever vizsgálóbíró csütörtökön délelőtt vezette elő kihallgatás végett a gyilkos béreslegényt.

Geszler Lajos Ferenc a törvényszék fogházában is ugyanolyan konokul viselkedik, mind a helyszíni vizsgálat alkalmával tette.

A törvényszék folyosóján mosolyogva, szinte véres tetteire büszkén megy végig a torzonborz hajú, szuroszemű zömök parasztlegény. Ruházata elég rendes, de külseje egyébként nem sok jóval biztat. Szemmel láthatóan tetszik neki, hogy az érdeklődés középpontjába került és kidüleszti a mellét, amikor látja, hogy a folyosón tartózkodók szemügre veszik.

A csütörtöki napon Geszler kihallgatása még nem ért véget és azt a vizsgálóbíró pénteken is folytatja. A kihallgatás alkalmával még azokat a részleteket akarja tisztázni Zvekics Szever vizsgálóbíró, amelyek még nem nyertek felderítést.

Amikor az éjjeli őr gyanútlanul tüzet kér a munkában lévő betörőktől...

Vakmerő betöréses lopás történt a noviszádi Adamovics telepen

Vakmerő és körülményeiben szinte páratlanul érdekes betöréses lopás történt csütörtökön virradó éjszaka Noviszádon. A Cara Dusana uccában lévő Gumbinger-féle géplakatos műhely irodájából

ismeretlen tettesek elvittek egy Wertheim kasszát,

amelyben 3000 dinár készpénz és számos értékes okmány, valamint műszer volt.

A betörők minden valószínűség szerint teljesen ismerték a helyi viszonyokat, mert csak így magyarázható meg az, hogy rendkívül biztosan jártak-keltek a gépekkal zsúfolt műhelyben és semmibe se botlottak bele. A betörők, akik ketten voltak, a Cara Dusana uccában lévő nyitottan álló kapun hatoltak be az ipartelepre. Egyenesen az udvar közepén álló műhely épület hátsó részén lévő ajtóhoz kerültek, amely zárva volt. A műhely mellett egy félszer van, amelyben

két inasgyerek aludt, azonban a betörők olyan csendesen jártak-keltek, hogy a gyerekek nem ébredtek fel.

A betörők azt is tudták, hogy a műhely ajtajának kulcsa hől áll. A kulcsot leemelték a helyéről és annak segítségével behatoltak a

műhelybe, amelynek másik, a kapuhoz közelebb lévő és retesszel elzárt ajtaját kinyitották. Ezután az irodába akartak benyitni, de az zárva volt és a zárat feszítő vassal sem tudták kiemelni a helyéből. Erre kimentek a kuthoz és ott kevés

sarat kevertek, amellyel az irodajátó egyik üvegtábláját bekenték és a táblát ilymódon zajtalanul betörték.

Az ajtót belülről álkulccsal kinyitották és most már semmi akadály sem volt annak, hogy a 150 kilogram súlyú acélszekrényt elvigyék.

Az acélszekrényt leemelték a helyéről és kicipelték a kapuig. Az egyik betörő papucsban, a másik pedig mezitláb volt és az uton hagyott lábnyomaiból megállapítható, hogy feltűnően kis lába van. Amikor a kapuhoz értek, az acélszekrényt a kapu egyik oszlopa mögé helyezték és kiléptek az uccára.

Az ügyben az a legérdekesebb, hogy a környék éjjeli őre az ucca másik oldalán állott és mivel más dolga nem igen akadt, hát nézegette a Gumbinger portáról kilépő két embert. Amikor azok észrevették, hogy az őr figyelni őket, elindultak a Futaki ucca felé, hogy áldogálásuk gyanussá ne válják.

3- dinár 1 tubus

Scadont-fogkrém

a SOA-drogériában

Az éjjeli őr erre hozzájuk lépett és mivel egyik betörő cigarettázott, tüzet kért tőle.

A betörő ingerülten utasította el és tovább haladtak. A két jómadár félóráig sétálgatott le-fel a Cara Dusana uccán, amíg végre

megérkezett egy kocsi, amely elé egy szürke ló volt fogva.

Az éjjeli őr szintén a közelben maradt és nézte az ismeretlen munkáját, anélkül, hogy sejtelmé lett volna arról, hogy tulajdonképpen munkában lévő betörőkkel van dolga.

Amikor a kocsi megérkezett, a két betörő a kapu mögül előhozta az acélszekrényt és feldobta a kocsira, amely ezután megindult.

Az éjjeli őr mindezt látta, — de saját bevallása szerint — eszébe se jutott az a gondolat, hogy az ismeretlenek betörők.

A kocsi egy ideig lefelé haladt a Cara Dusana uccán, majd befordult a temető irányába. Az éjjeli őr követte a kocsit és látta, hogy az a temető mellett lévő uccában visszamegy a Futaki utra, ahol a belváros felé vette az útját.

A rendőrség megindította a nyomozást és mivel a betörők számos nyomot hagytak maguk után, remélhető, hogy hamarosan kézrekerülnek.

Még egy épületet bérelnék a noviszádi fiugimnázium részére

A volt pravoszláv püspöki palota bérbevétele, lehetővé teszi a rendes délelőtti tanítás bevezetését

A noviszádi fiugimnázium helyiségei már régen nem felelnek meg a követelményeknek. Kevés a tanterem a sok tanuló befogadására és így délelőtti és délután is kell tanítani. Ez a helyzet természetesen sem tanügyi sem egészségügyi szempontból nem felelt meg, de megoldása sakáig igen nagy nehézségekbe ütközött. Most végre dr. Magarásevics Bránko igazgató kezdeményezésére sikerült ezt a kérdést megoldani. A bánág közoktatási ügyosztálya bérbeveszi a Pasic és Zmaj Jován uccák sarkán lévő régi pravoszláv püspöki palotát, amely most bérház céljaira szolgál. Ebben az épületben a gimnázium több osztályát helyezik el, úgy, hogy rövidesen megszűnik az egész napos tanítás a noviszádi fiugimnáziumban és a diákok csak délelőtti járnak iskolába. Délután a rendkívüli órákat tartják meg.

Ez az intézkedés nagyban hozzájárul majd az ifjúság tanulmányi előmenetelének javításához, de egyúttal a diákok egészségére is jó hatással lesz, hogy elég tanterem áll az intézet rendelkezésére.

Bornemissza Géza lett a magyar iparügyi miniszter

Budapestről jelentik: A hivatalos lap tegnapi száma kormányzói kéziratot közöl, amelyben Bornemissza Géza kereskedelmi minisztert iparügyi miniszterre nevezi ki s egyben megbizta a kereskedelmi és közlekedési minisztérium ideiglenes vezetésével. A „Magyarország” értesülése szerint valószínűleg Winkler István a külkereskedelmi hivatal volt vezetője lesz a kereskedelmi miniszter.

Émlékezés Kissárosi Kiss Gyuláról

Írta: Dr. Nagy Jenő egyetemi tanár

Második közlemény!

Most augusztus hóban ünnepli Novivrbász községe batelepedésének 150 éves fordulóját, és ez alkalommal oly férfiu életét óhajtom megeleveníteni, aki nélkül e község fejlődése el sem képzelhető.

Ennek a községnek volt a fia, később apja, aki őseitől reá hagyott örökét tette elevené. Fiatalon került Novivrbász község élére, tele ideális ambícióval, életkezzel, alkottó és tettekerész nemes akarással. Bárhová lépett, bármit tett vagy alkotott, mindenütt tanujelét adta kiváló egyéniségének. Mindenkihez volt jó szava. A szegények és gyengék mindig oltalmazójukat találták benne.

Ezt a középbácskai községet, mely egyuttal szülőfaluja volt, igyekezett erőssé és nagyvá tenni. Minden tekintélyét, személyes tudását és összeköttetését igénybe vette hogy kiemelje a szürke hétköznapok egyhanguságából. A két ikerközség egyesítése mellett tört lánzsát. Egy középbácskai rendezett tanácsu várossá való fejlesztése volt a végecélja és e kereten belül az éjjelt is nappallá tette, hogy a két község fejlődési lehetőségeinek alapjait lefektesse.

Először is a szomszédos községekkel való utak kiépítése által fokozni igyekezett Vrbász forgalmát, és létrehozta a Vrbász—Dobropolje—Pasicevói, majd a Vrbász—Kucura—Torzsai műutakat.

Ugyanakkor hozzá látott a szombor—becsei vicinális vasut kiépítésének keresztülviteléhez. Rengeteget kellett dolgoznia és tárgyalnia, míg a megfelelő pénzesoportot összehozhatta és megkezdheték a Vrbász továbbfejlesztésére oly fontos vasutvonal megépítését.

Vrbász kulturáját is emelte. Az őse által még 1809-ben létesített algimnázium mellett nagy nehézségek árán kieszközölte egy polgári leányiskola felállítását is, melyet utóbb teljesen modern épületben helyeztek el, s melyben jelenleg a német tanítóképezdő osztályai nyertek elhelyezést.

A közvilágítás ügyét az elektrifikálás bevezetésével vitte előbbre.

Fokozta az ipar fejlesztését. Elősegítette a kendergyár felállítását, majd jelentős szerepet vállalt a gyufagyár létesítésében. A legnagyobb harcot azonban Bácsbodrog vármegy: hatalmasságaival vívta, a bácsmegyei cukorgyárnak Vrbászon leendő felépítése miatt. A gyár irodája már Szomborban működött, s az építéshez szükséges téglanyag javarésze Szomborban volt kirakva. Már-már vesztettnek látszott az ügy. Kiss Gyula azonban nem ismert meghátrálást, mert tudta, hogy községe számára mit jelent egy ily nagy gyárnak a létezése, — mennyi munkátlan kap elhelyezést, mennyi közterhet vesz le az adózó polgárok vállairól, mennyire fokozza a község fejlődését és iparának, kereskedelmének megerősödését. Az ő érdeme, hogy érvei és szívós kitartása meghozta a várva-várt gyárnak Vrbászon leendő felépítését.

De még mást is tett Kiss Gyula.

Mint a Bácsbodrog vármegyvei községi és körjegyzők elnöke megalkotta a jegyzők és körjegyzők nyugdíjgyesületét.

Midőn a monarchia megüzente a háborut Szerbiának, Vrbász szerb lakosságából is akartak tuszokat vinni. A lelkek megbékítése és községe népének megnyugtatására minden egyes szerbért, személyes garanciát vállalt magára. És amikor a háboru alatt Vučerić János görögkeletj lelkész megköszönte Kiss Gyulának nemes tettét és soha nem muló háláról emlékezett meg, a vrbászi szerbek nevében kijelentette, hogy „kint a szerb nemzetben lévő szerb esontoknak is áldaniok hall Kiss Gyulát a szerbek oltalmazóját és védőjét.”

És ez az ember, aki egész életét köz-

Elárvereznek egy csodát ...

Pierpont Morgan, az amerikai milliárdos páratlan értékű miniatűr gyűjteményét elárverezik Londonban — Rooseveltt miatt

London, július.

... hát ez is bekövetkezett. Morgan-árverés Londonban. Pierpont Morgan világhírű miniatűrgyűjteményét árverezik Christienél. Ötszáz ezer fontot költött az amerikai milliárdos nagy szenvedélyére tíz esztendő alatt. Mennyit ér ma a gyűjtemény? A részleteredmények még nem nyújtanak tiszta képet. Biztos, hogy Morgan, akiből Európában és Amerikában egy sereg műkereskedő élt, sok műkincset tulfizetett. Nem ismert akadályt, ha arról volt szó, hogy tökéletesíthesse gyűjteményét. Felvette a versenyt a francia állammal és győzött. A Louvre igazgatósága körömszakadtáig küzdött Jaques Augustin miniatűrjeiért százezerfontos ajánlatával, végül mégis Morgan maradt felül.

A londoni Albert és Viktoria Múzeum tudós igazgatóját szerződtette művészeti tanácsadójául. Ügynökei szuverénül uralkodtak a világvárosok műpiacai felett. A „legnehezebb esetekben” az öreg Morgan yachtján maga is Európába hajózott, hogy méretetlen ajánlataival legyűrje a legnagyobb ellenfeleit, Alfred Rotschildot és George Saitingot, a milliárdos ausztráliai farmert. Végül elérte, amit akart. Megteremtette a nyolcszáz darabból álló páratlan tökéletes-gyűjteményét, mely végül már egyetlen életcélja lett. Hasonló értékű kollektió nem volt még és nem lesz soha többé egy helyen ... egy kézben.

Most pedig árvereznek Christienél. Négy napon keresztül verekszenek a repülőgépen, hajón, autón, vonaton érkezett gyűjtők és műkereskedők minden egyes darabért. A Morgan-gyűjtemény miniatűrjei szétszóródnak a világ minden részébe. London, Newyork, Párizs, Madrid, Amszterdam, Berlin vételkednek az egyes műkincsekért. Körülbelül három évszázadot fog át a Morgan-gyűjtemény. A miniatűrfestészet a 16. században született Holbeinnal és meghalt a 19-ben — Daugerrel. Meghalt, hogy soha többé ne támadjon fel. Megölte — a fotográfia.

A Morgan-árverés nemcsak művészi szenzáció. A fagyos előkelőségű Christie-ház meglepően kisméretű aukciótermére világtörténelmi események árnyéka esik. A Morganok nem mentek tönkre. A Morgan-örökösök, akik Pierpont Morgantól körülbelül negyvenmillió dollárt örökölték és csak úgy melleleg az öreg ur gyűjteményét, tudnak tovább is tartani a miniatűröket. Két okból adják el. Az egyik nagyon szubjektív ok.

Morgan juniort nem érdekli Morgan szenior „hobby”-ja. Az apa nagy passziója csak egy örökségként jelent a fiu számára. Most a piaci helyzet jónak mutatkozik, hát most adja el. Ez azonban csak a félmagyarázat. A másik felet egy másik világhírű név szolgáltatja — Rooseveltt ... A mindig mosolygó, a mindig kiszámíthatatlan amerikai elnök. A demokrata diktátor, a forradalmár kapitalista. Morganék előre érezték, hogy valami készül. (Valószínűleg nemcsak — érezték). Véletlenül, de ebben az esetben a véletlen nagyon következetes, két ember egy és ugyanazon órában dobott számokat a tömegbe. Az egyik Rooseveltt volt, amikor a washingtoni szenátusban bejelentette a nagytőke drákói megadóztatását, az új hatalmas örökösödési és ajándékozási adó bevezetését, a másik a londoni aukcionátor volt, aki igazi angol hidegvérrel jelentette az egyes miniatűrök szédítő magasságba és mindig

magasabbra felvert árait. Morganéknak készpénz kell, hogy megfizethessék az örökösödési adót.

Ez a hivatalos verzió. A Morgan-család sok más amerikai milliomos családjával együtt nagy elhatározások előtt áll. A vajdó Európa még megbízhatóbbnak látszik számunkra, mint Rooseveltt Egyesült Állama. A pénz, mely a londoni aukción befolylik, nem megy Amerikába. A pénz itt marad Angliában. És utána jön a pénz ura, Morgan. A pénz után és Rooseveltt elől.

Ez a suttogott, de könnyen hitelre találó, nem hivatalos verzió. A Christie cég árverezőjét hivatalos és nem hivatalos magyarázat egyaránt hidegen hagyja. Mint a lordok házának elnöke trónol emeivényén. Sokezer fontot érő antik szőnyegek burkolják a falakat és tompitanák a hangot, ha ugyan volna itt tompítani való. A milliók csatája majdnem némán folyik le.

Száz vagy ezer fontot csak egy könyved fejbiccentés jelez. Talán botrány támadna, ha valamilyen autszájder megkockáztatná, hogy fenhangon tegyen ajánlatot. Mi keresni valója van azonban itt egy autszájdernek. A száz-százötven ur és hölgy, aki katalógussal és ceruzával felfegyverkezve ül egymás mellett, mind ismeri egymást és a Christie-ház etikettjét. Az árajánlatokat nem a vásárló szeszélye diktálja, hanem pontos és megtörhetetlen szabály. Az összegtől függ, hogy a fejbólintás egy vagy ezer fontot jelent. Az összeg törvényszerűen változik a mozdulat, az arckifejezés mozdulatlan marad. Csak egy-egy különösen elszánt bólintási verseny után gratulál a győztesnek a zsakettes aukcionátor egy finom udvarias mosolya. Még az ezüstkalapács is halkán és előkelően koppan a nemes fából faragott asztalon.

A nagy nyilvánosságot főleg a Holbein-miniatűrök és a legendás „Armada”-ékszer sorsa érdekelte. Mind a kettő Angliában maradt. A legszebb Holbein-miniatűr Anglia duszgazdag gyűjtője Lord Duven vásárolta meg. Ötezerhétszáz fontért. Tizenhét év óta először vett részt angol arisztokrata személyesen egy árverésen. Különböző ügynökei dolgoztak érte. Most azért küzdött, hogy a miniatűr, mely egy angol ladyt ábrázol, megmaradjon Angliában. Nagy győzelme után kijelentette, hogy a műkincset szívesen az állami gyűjtemények rendelkezésére bocsátja. Művészeti értékében bár jóval kisebb, de nemzeti jelentőségében annál nagyobb az „Armada Jewel”. Erzsébet angol királynő zafirokkal, gyöngyökkel és rubintokkal kirakott aranyba foglalt arcképe. Tengernagyának, Sir Francis Walsinghamnak ajándékozta egykor ezt a diszes apró portrét az angolok romantikus életű uralkodónője.

A tengernagy megérdemelte. Akkor győzte le az angol flotta „a legyőzhetetlen” spanyol Armanáát. A spanyol világuralom lehanyatlott. Az új világhódító — Anglia — elindult diadalmas útjára. Erről regél az angol népnek ez a párcentiméteres miniatűr. A nemzeti műgyűjtő alap szerzte meg 2700 fontért. Egy órával később már egy táviratot olvastak fel. Lord Wakefield kért „engedélyt”, hogy kifizethesse az alap helyett az összeget. Az Armada-Jewel pedig az egyik londoni múzeumban kerül.

Talán megnézi Morgan, ha közeljövőben Londonba költözik ...

Ráskay László

ügyeknek szentelte, aki oly sok jót tett egyesekkel és sokakkal, életében minden ünnepeltetése előtt szerényen kitért.

Most, hogy a község 150 éves multját ünnepli, nem feledkezhetik meg arról a fiáról sem, akinek utolsó négy évtizedes fejlődését kizárólag köszönheti, s aki csak a község lakosainak jólétéről gondoskodott. Ő, aki teljesen vagyontalanul halt el, megérdemli, hogy a község lakossága legalább a hála és az elismerés zászlóját hajtsa meg emléke előtt.

Hindenburg — az ember

Apró pillanatsfelvételek és emlékek a nagy államférfi első halálozási évfordulóján

Berlin, augusztus 1

(Németországi munkatársunktól) „Első ember és máris mítosz“, ezt mondotta mindig Hindenburgról a nagy Stresemann... s most egy évvel azután, hogy a mai német történelem egyik legnagyobb alakja örök-álmra hunyta le fáradt szemét, ma, amikor az idő homokóráján szédítő gyorsasággal s az események erkölcsében a legnagyobb dekadenciával vívja önmagával szörnyű harcát Európa... igen, csak ma érezzük át igazán e szavak jelentőségét. Nem irunk nekrológot, nem akarjuk mi felfedezni ki volt s mit tett Hindenburg, mert erre már megfelleltek sokan, méltóbbak nálunk, csak eltűnődünk kicsit a multak emlékein, képzeletünkbe idézzük újból a nagy halott életének néhány epizódját.

Barátok

Az újságíró előveszi a régi noteszt, keregeli a személyes átérzések s összegyűjtött hallott epizódok között, de mielőtt még felidézné a háborúutáni Hindenburgot, nem mulaszthatja el, hogy a későbbi nagy hadvezér gyermekkorának egyik kis epizódját fel ne elevenítse, melyet a nagy tábornagy fivére mesélt egyszer el s mely Hindenburg egyéniségére már kora ifjúságában is fényt vet.

Szól pedig ez a kis történet az egykori fiatal kadettről, aki először került el a szülői ház melegéből a katonaiskola rideg falai közé, aki már akkor is baráti hűséggel kapcsolódott iskolatársaihoz s az egyik fiúnak, akit szegénysorsu szülei csak alig tudtak támogatni, mindig odaajándékozta fele uszonáját. Alig 12 éves korában, mikor egyszer Hindenburg igen beteg volt és az orvosok már lemondtak életéről, végrendeletet készítet s ebben elosztotta testvérei között kedvenc játékait, könyveit, a fapuskát és fakardot. Hü pajtásáról sem megfeledkezendő pedig végrendelete elején ezt írja: „Otto (a fivére) soll dem Schweiger alle Tage eine Semmel mitnehmen“ — Otto vigyen mindennap Schweigernek egy zsemlyét magával, — utána pedig nagy komolyan a hitelesítés: „Das ich dies wahr und wahrhaftig geschrieben habe, bescheinig ich hiermit“.

Jószívét és önfeláldozó jellemét később sem tagadta meg a kemény katona Hindenburg. Ludendorff, a hűtlen barát sem tudta visszaretteneni attól, hogy benne csalódként mégis élete végéig mindig a legmelegebb hangon emlékezzen meg az egykori vetélytársáról.

A katona Hindenburg, aki mindig a tűzvonalban harcolt, harcos természet maradt a világháború után is, igen... a béke és emberiség harcosa, mert Hindenburgtól mi sem állott távolabb, mint a kiömlött vér áldozata s nem paradoxon, nem túlzás ha azt mondjuk: Hindenburg érző, melegsívű ember volt, pacifista a szó legszorosabb értelmében, de porosz volt, junker... a keletporosz junkerek azon fajtájából, akinek a parancsszó és a kötelességteljesítés a mindene... Hindenburg kezenyomán embervér ömlött?... Igen, de nem azért, mert Hindenburg szíve vagy agya ezt így sugallta, hanem azért, mert ez volt a parancs s egy porosz katona hős dala a parancsteljesítés feltétel nélküli végrehajtása.

S a közelmúlt?

Egy fénykép fekszik előttünk. Hindenburg kéziratainak fotokópiája, mellyel 1932 szeptember 12-én, ama emlékezetes országgyűlést feloszlatta. A nagy sietségben saját kezűleg íródott ez a fontos államokmány, melyen tévedésből, — talán az otthon hívogató magányára gondolva? — Hindenburg tévedésből Neudecket jegyzett, majd egyetlen energikus tollvonásával Berlint irt alája,

az autoritásnak, s minden „külesin“-ről való lemondásnak eklatáns bizonyítékaképp. Papen aláírása mint birodalmi kancellár, Gayl báróé mint belügyminiszter jegyzi ezt az okmányt... Hol vannak ma már ezek az emberek, az erős Hindenburg által kézenvezetett neveltek?... Gayl egy homályban örökre eltűnt ember, Papen pedig bukott nagyság, egy számára retrográd és gyümölcsöt nem hozó korban!

Másik fénykép. Hindenburg elhagyja a választó-helyiséget s az emberek mélyen levett kalappal, őszinte tiszteletadással nyitnak előtte utat. Igen. Hindenburg mindig az első volt a választó urna előtt, már reggel nyolc órakor megállott autója a wilhelmstrassei rezidencia körzetébe eső, illetékes dorotheenstrassei egyszerű vendéglő előtt s Hindenburg mindig levett kalappal lépett be a haza sorsát eldöntő helyiségbe, még akkor is, ha Hitler Adolf, egy akkor még közepes párt éléről szállt elkeseredett harcba az ősz tábornaggal s még akkor is ha arról kellett dönteni, ki lesz az az ember, aki a 65 millió német birodalom első, vagy második polgárának címével fogja az elkövetkezendő kormány kerekét kezébe ragadni.

Hindenburg és az autó

Autó? Hindenburg nem szerette az autót; de nem azért mert kényelmetlennek találta s nem is azért, mert az öreg emberek konzervatívizmussal ragaszkodott a lovas hintó szentimentális emlékéhez, oh nem azért... Hindenburg szinte szégyelte, hogy nem mehetett el mindenhová gyalog s nem tipegethet még késő öregségére is, botjára támaszkodva magától oda, ahová a köztársaság ügyei szólították. Pedig kényelmes autója volt; egész Berlin ismerte, az idegenek pedig mind megmosolyogták azt a legmodernebb alvázra, pompás Mercedes autóra épített ormótlan, emeletes kocsiszekrényt, mely azt a célt volt hivatva szolgálni, hogy az elnök kényelmesen szállhasson gépkocsijába s, hogy senkinek se kelljen karját nyújtani akkor, ha Hindenburg kilép autójából s a jólismert „I. A. — 2990“ várakozva kanyarodott a járda mellé. Hindenburg hű volt, nagyon hű... talán egyetlen vonása, mely egyénisége ellen szól, de ez is csak az öreg katona s örök gavallér „stramm“-sága volt, semmi más, mert ruha, dísz és pompa mindig távol állott Hindenburgtól, de az a tudat, hogy az emberek észreveggyék: Hindenburg már nem tud gyalog járni, vagy Hindenburg nem tud az autóból a hű Karl-nak erős karja nélkül beszállni, ez számára elviselhetetlen lett volna.

Apró füllentések...

Hogy is mondotta csak mosolyogva Hindenburgnak egy Berlinben jólismert külföldi diplomata felesége? „Aber Herr Reichspräsident, so kokett sein...?“, s Hindenburg az öreg, 86 éves Hindenburg még tavaly egyszer, amikor egyik fogadásról elkésve jelent meg, mentegődzve sugta oda az újságíróknak: Nem tudom, hogyan kérjek majd a társaságtól bocsánatot, egy kis vadászbaleset ért...
Senki sem mosolygta el magát, a fegyelmezett arcok nem árultak el semmit, a csalafinta kis füllentésnek nem kelet hirt s talán csak most fog ez az apró epizód a számtalan más Hindenburg emlék közé bevonulni. Hűsága volt például még, hogy sohasem használta szemüvegét, csak akkor ha egész egyedül ült nagyrítván egyszeri íróasztala mellett. Még leghívebb bizalmasa, Meissner államtitkár előtt sem tartotta orrán pápaszemét s ha valahol nyilvános helyen politikai beszédet kellett tartania, hatalmas 3 centiméteres tussbetűkkel írta az elnöki iroda a kézirattal szövegét, hogy

az elhomályosuló öreg szemek is jól s akadálytalanul olvashassák le a milliók és milliók által várva-várt szöveget.

Szeretett rögtönözni is és nem egyszer fordult elő, hogy amikor Hindenburg valamilyen szót nem tudott elolvasni, egyszerűen maga rögtönzött perceként át az átugrott sorok helyett a jó Meissner államtitkár legnagyobb rémületére. Derűs kiszólásait megszire vitte a néphumor. E sorok írója maga is emlékszik például még arra, amikor két évvel azelőtt a Kaiserdammban rendezett autókiallításra a fotografusok megrohanták erősen vakító magnéziumos fényvel dolgozó fotografáló masinájukkal az elnököt, aki angyali türelemmel állta az ostromot s ha kellett minden riportter gépe elé külön is odaállt (a sajtót mindig igen szerette), hogy a kép „más legyen mint a konkurenciáé“.

Hindenburg és a magyar újságíró

Szerény volt, a végtelenségig puritán, annál bőkezűbb azonban a mások dícséretében és elismerésében. Amidőn Neudeckben von Schulenburg kapitánynak, az elnök adjuvánsának elmondjuk, hogy az egyik utolsó fogadáson Hindenburg bennünket megszólításával kiténtetve milyen lelkes szavakkal emlékezett meg előttünk a magyar katonáról s milyen érdeklődve számoltatott be magának általunk azokról, akik után mindannyiszor érdeklődni szokott, a kapitány fájón pihentette meg szeméit az akkor éppen 24 órája gyászabérrel övezett íróasztalon, melyen egy remekfaragású magyaros ládikó állott, egy lelkes magyar katona hátlájának kifejezése...
Az elnök, a német köztársaság hű gyámja, ez a hatalmas természet s jellemében is robusztus jelenség azóta eszedesen pihen győzelmei helyén, a tannenbergi kriptában... visszagondolunk a gyertyafényben imbolgó neudecki halottas szobára, magunk előtt látjuk ismét Hindenburg szelid, szinte simogatón jószágos, elsimult vonásait...
Halkan, lábujjhegyen léptünk ki a lefüggönyözött szobából a napfényes parkba, pszt... ne zavarjátok az elnököt... a nagy halott eszedesen álmodja át második életét.
Requiscat pacem...
Doros Ferenc

Visinka Szteván nem tudia mi készítette feleségét tette elkövetésére

A 11 éves Mária vallomása a vizsgálóbíró előtt

A szombori törvényszéken tegnap hallgatta ki a vizsgálóbíró Visinka Sztevant, akinek felesége gyermekeit a csatornába dobta, majd az asszony maga is utánuk vetette magát. Visinka Sztevan elmondta, hogy nem élt rosszul feleségével, néha ugyan voltak közöttük nézeteltérések, de milyen családban nem fordulnak ezek elő. Vasárnap, a végzetes tett napján, pedig egyáltalán nem veszekedett feleségével. Azt hiszi, hogy az asszony pillanatnyi elmezavarában követte el tettét.

A gyermekek közül csak a 11 éves Máriát hallgathatta ki a vizsgálóbíró. A kislány még most is remeg az izgalomtól, ha elmondja a történetet. A vizsgálóbíró kérdésére elmondta, hogy amikor a hídhoz érkeztek a kocsitól látott egy kocsit jönni. Azt hitte, hogy édesapja jön és ezért szólt édesanyjának.

— Ott jön apánk.

Édesanyja ekkor megfogta, megesókolta és a hídról bedobta a csatornába.

LAFAJET Augusztus 1 től 10-ig olcsó vásár!
Nézzé meg kirakatainkat és híreket-
len olcsó Aratokat! 2520
JEVREJSZKA ULICA 2.

Nyolcéves kisfiu elfogta a londoni alvilág „beförőkirályát“

**Egykori Sing-Sing-fegyenc, aki amerikai
mintára megszervezte London bűnözőit**

London, július

Egy nyolcéves kisfiu élelmessége és lélekjelenléte megakadályozott egy nagyszabású betörést s rendőrkézre juttatta Joseph Ch. Dickson, „a betörők királyát“, a londoni alvilág legeszesebb és legvatosabb banditáját, akit a Scotland Yard legtehetségesebb detektívjei évek óta eredménytelenül hajszoltak.

Dickson, aki azzal dicsekedett, hogy nincsen olyan zár vagy lakat, amely tíz percenél tovább ellent tudna állni neki, tulajdonát követte el az utóbbi esztendőben a legvakmerőbb betöréseket, de egyszer sem került rendőrkézre. Mindig kisiklott üldözőinek keze közül, holott korántsem volt ismeretlen személyiség, sőt még a nagyközönség is — főleg az idősebb generáció — jól ismeri a személyleírását, miután a londoni beförőkirály azonos azzal a Dicksonnal, aki több mint husz évvel ezelőtt egy világszerte feltűnést keltő bűnügy középpontjában állott.

Dickson követte el azt a gyilkosságot, amely a washingtoni Fehér Ház legbensőbb fogadótermében történt s amelynek egy Fulner nevű portás esett áldozatául. Ez a gyilkossági per Amerika egyik legnagyobb szenzációjává dagadt, mert a tárgyalás folyamán világosan kiderült, hogy egy elszánt ember könnyű szerrel bejuthatott az Egyesült Államok elnökének magánlakosztályába és ennek az esetnek volt a következménye, hogy a Fehér Házban életbeléptették azokat a biztonsági rendszabályokat, amelyek még ma is érvényben vannak. Dickson a gyilkosságért tíz évet kapott; azért csak ennyit, mert bebizonyosodott, hogy szerelemfáltásból ölt.

A tíz évi börtönből azonban Dickson

csak négy évet töltött ki, mert amikor 1919-ben a Sing-Singben az emlékezetes nagy fogolylázadás történt, Dickson a fegyőröket támogatta és fellépésével megmentette a fogházigazgató életét.

Dickson szabadonbocsátották, sőt még utiköltséggel is ellátták, hogy Angliába utazhasson, mivel azonban korántsem tettek jó szolgálatot Angliának, mert Dickson számitásból csatlakozott a fogolylázadás alkalmával a fegyveres karhatalomhoz, bűnöző hajlamai megmaradtak s amerikai „tapasztalatait“ arra hasznosította, hogy Londonban amerikai mintára szervezze meg az alvilágot.

Ez tökéletesen sikerült is neki s évekig garázdálkodott büntetlenül, míg most végre hurokra került. Dickson megtudta, hogy Freeman londoni bankár villáját két hónapra magára hagyták lakói. Kapta hát magát és egy szerény aktatáskával a hóna alatt, amelyben azonban legkipróbáltabb zárnyitogató eszközei voltak, megjelent a villa kapujában.

A kerti kaput könnyen kinyitotta s éppen a lépcső feljárt felső végén, a főkapu zárával babrált, amikor egy szomszédos zöldségkereskedő nyolcéves kisfia jött arra. A kisfiu figyelmes lett a zajra és felfutott a lépcsőn. Amikor észrevette a betörőt, ritka lélekjelenléttel így kiáltott:

— Ejnye, eltévesztetem a házsámot! — s már sarkon is fordult. Kiutott az utcára s egy perc múlva rendőrrel együtt jött vissza, aki tettenérte a gyanútlan beförőkirályt.

Dickson a bíróság hétévi börtönbüntetéssel sújtotta, a nyolcéves kisfiu megkapta a 250 font sterling jutalmát, amelyet a Scotland Yard a régóta körözött bandita kézrekerítőinek tűzött ki.

Élesen megróttá az érdekházasságokat egy amerikai bíró

Salvatore Cotillo, az Egyesült Államok legfelsőbb bíróságának tagja, kemény szavakkal bélyegezte meg „a modern hűságek vásárát, amelyben európai címeket amerikai dollárokért csereberélnek.“ Megemlékezett Barbara Hutton házasságairól és válásairól is.

— Nem valami épületes dolog — mondta — azt látni, hogy házassági intézményünk és bíróságaink csupán eszközöké válnak a külföldi címek hajhászásában. A bíróságok jegyzőkönyvei és az újságok tudósításai meggyőzően mutatják, hogy az amerikai férfiak és nők és a szép címekkel rendelkező idegenek között létrejött házasságok majdnem kivétel nélkül katasztrófálisán végződnek.

— Nemrég rengeteget beszéltek egy gazdag amerikai nő dolgairól, aki házasságot kötött a „külföldi főnemesség“ egyik tagjával, egy herceggel s rövid idő múlva ennek a házasságnak a felbontását kérte a renoi válóperes bíróságtól azért, hogy rögtön utána egy másik, ugyanolyanfajta házasságot kössön. Még

azt sem várta meg, hogy a tízta megszáradjon a válóper iratain, máris megérkezett második számú külföldi férjjelöltje és rögtön nyelbeütötték a házasságot.

— A hasonló esetek egyre növekvő száma — folytatta Cotillo bíró — erősen megvilágítja azt a tényt, hogy már eleve bomlásra vannak szánva azok a nemzetközi házasságok, amelyek egyrészt csupán a pénz,

másrészt pedig a cím birtoklásán alapulnak.

Mindezeket a kijelentéseket egy gazdag fiatal amerikai, Clendinin Ryan, La Guardia polgármester titkára és Marie von Wurmbrandt-Stuppach osztrák grófnő válóperének tárgyalásán tette Cotillo bíró.

— Sajnálom, — mondta ezzel az ügyvel kapcsolatban, — hogy az ügy tárgyalási jegyzőkönyveit

nem adhatom minden amerikai kezébe,

aki külföldivel akar házasságot kötni. Megláthatnák, hogy az egyetlen dolog, ami a külföldi főnemességet amerikai házasságokra csábítja, az arany. Bebizonyult, hogy Ryan egy osztrák főnemesekből álló eselszövő társaság áldozata lett. Azok az elszegényedett emberek mindenre el voltak szánva, hogy megszerezzék a fényűző életük folytatásához szükséges alapot, bármilyen eszközzel, kivéve a tisztességes munkát.

— A grófnő

csak tét volt a játékban,

amelyet öregebb és ravaszabb játékosok irányítottak. A játszmát azonban mégis elvesztették, mert a házasságot megkötötték ugyan, de nem jutottak hozzá a remélt készpénzhez. A grófnő elhitelte férjével, hogy mindig fényűző körülmények közt élt. Pedig a dolog úgy áll, hogy röviddel a házasságkötés előtt a grófnő anyja két hetet töltött fogházban hitelezőinek feljelentésére és csak óvadék ellenében bocsátották szabadon.

A meztelen táncosnő láthatatlan fátylai

Párisból jelentik: — Joan Warner, a híres amerikai meztelen táncosnő, akit „a mozgás költőjének“ neveztek el, szemérem elleni vétség vádjával állt a büntetőörvényszék előtt. A táncosnő egy párizsi mulatóban lépett fel a télen, az ötórás teák alkalmával. A vád szerint estélyi ruhában jelent meg a közönség előtt, aztán sorra ledobálta összes ruhadarabjait és

teljesen meztelenül táncolt.

A bíróság üléstermét zsúfolásig töltötte meg a közönség, legnagyobb részben női közönség. Minden oldalról fényképező- és filmfelvételgépek meredtek a vádlott feké. A tárgyalás egész hangulata igen derűs volt, hiszen maga az ügyész így nyilatkozott a tárgyalás előtt:

— Csak pénzbüntetést fogok kérni. Szégyelném magamat, ha fogházba küldnék egy ilyen csinos leányt.

Joan Warner a váddal szemben azzal védekezett, hogy vastag krémréteg borította egész testét, azonkívül vékony selyemfátylat is viselt. Igaz, hogy ezt

nem lehetett látni,

de mégis csak rajta volt. S különben is csupán husz másodpercig táncolt meztelenül tompított világításban. A láthatatlan selyemfátylat át is nyújtotta a bíróságnak.

Mint tanut és szakértőt, sok ismert művészt is kihallgattak. Saint Granier, a népszerű színész kijelentette:

— Nagyon szerencsétlen dolog, hogy megindították ezt a pert. Ilyen alapon minden párizsi színésznőt üldözőbe vehetnének.

A művészek általában mind a meztelen táncosnő mellett vallottak, hangsúlyozták táncának művészi voltát.

Kihallgatták Bernelot-Moens holland entropológust is, aki elmondta, hogy alaposan tanulmányozta Joan Warner táncát és nem talált benne semmit, ami a közérkölciséget sérthetné.

A bíróság a táncosnőt 50 frank pénzbüntetésre ítélte.

Meg akarja gyilkolni feleségét egy 84 éves koldus

Különös gyilkosság történt azonban Petrovgrad közelében fekvő Melenci községet. A gyilkosság azért különös, mert úgy az áldozat, mint a gyilkos már jóval túl van élete delén és mindketten a melenci községi szegényház ápolottjai.

Putics Andrija 84 éves szegényházi ápolott a szegényházban tegnap délután összeszólalkozott feleségével. A házastársak vitájába beleavatkozott a szegényház másik lakója is, a 81 éves Keceljac Dusan, aki csendesíteni igyekezett a veszekedő házaspárt. Ez ellen úgy a férj, mint a feleség élesen kikelt és elkergették a hivatlan prókátort. Keceljac rövid időre eltávozott, majd egy vasvillával tért vissza és azzal támadt rá Puticsra és feleségére. A még ereje teljében levő aggastyán a villával hatalmas csapásokat mért a házaspárra úgy, hogy rövid küzdelem után mindketten véresen és eszméletlenül zuhantak a földre. A dühöngő Keceljacot csak nagy erőfeszítések után sikerült az elősiető ápolóknak megfékezni. Azonnal orvost hívtak, aki megállapította, hogy Putics agyvérzés és koponyaalapi törés következtében meghalt, felesége pedig életveszélyes sérüléseket szenvedett és magas kora miatt nem valószínű, hogy kiheveri sérüléseit. Keceljacot a csendőrség letartóztatta és bezárolta a petrovgradi fogházba.

Szavazati jogot a nőknek!...

Hogyera Szvetisláv a kerületi listarendszer bevezetését kívánja

A beogradi Pravda hasábjain anketót folytat arra vonatkozóan, hogy milyen legyen az új választójogi törvény. Hogyera Szvetisláv, a jugoszláv néppárt elnöke ezzel kapcsolatban szintén véleményt nyilvánított és kijelentette, hogy szükség van arra, hogy

a nőknek is meg kell adni a szavazati jogot.

Hangoztatta, hogy már Törökországban is bevezették a női szavazati jogot és ha ez a török viszonyok között bevált, akkor Jugoszláviának is csak hasznára lesz.

Hogyera kívánja azt is, hogy a képviselővé választhatóság korhatárát 30-ról szálítsák le 25 évre, azonban ez egyelőre lehetetlen mert az alkotmány kifejezetten 30 éves korhatárhoz köti a képviselői választhatóságot.

A jugoszláv néppárt elnöke a beosztásra vonatkozóan kijelentette, hogy a kerületi listarendszer híve, mégpedig annak a kerületi rendszernek, melyet az 1923-iki törvény állapított meg.

Dr. Szántó Gábor, aki eddig két ízben, mint a kormány egyedüli szentái, illetőleg topolai képviselőjelöltje került be a parlamentbe, levelet írt a Pravdának, amelyben kijelentette, hogy a nőknek is meg kell adni a szavazati jogot.

Szombaton felutalják Szubotica közgyűlését

Koncentrált támadás készül a fogyasztási illetérendszer ellen

Szubotica város képviselőtestületének 2 napos viharos közgyűlését, mint már jelen tettük, Ivkovics Ivandékies Ivan városelnök szerdán délután kénytelen volt megszakítani, mert a városatyáknak csak igen kis hányada jelent meg a délutáni ülésen annak ellenére, hogy azon a mészárosok és hentesek fogyasztási illetékének rendezéséről tárgyaltak. A közgyűlés megszakítása következtében tovább tart Szubotica a husossztrájk, mert a husvágó iparosok mind addig nem hajlandók megkezdeni a vágást, amíg a város el nem intézi kívánságaikat.

A közgyűlésen a husfogyasztási illetékek kérdése mellett az egész fogyasztási illetérendszer ellen bírálták és indítványok hangzottak el, hogy küldjenek ki bizottságot a fogyasztási szabályrendelet vizsgáltságának tanulmányozására. A közgyűlésen elhangzott interpellációjuk élénk visszhangot keltettek a város gazdasági köreiből, hogy a csütörtöki napon már mozgalom indult meg, amelynek célja, hogy az iparosok és a kereskedők együttesen foglaljanak állást és követeljék a fogyasztási szabályrendelet gyakorlatban be nem vált rendelkezéseinek megváltoztatását.

Ivkovics Ivandékies Ivan városelnök csütörtökön reggel újból szétküldte a városatyáknak a meghívókat a folytatólagos közgyűlésre, amelynek időpontját szombaton reggel kilenc órára tűzte ki. A szombati közgyűlésen minden jel szerint már megnyilvánul a város gazdasági érdekeltségeinek a fogyasztási rendszer elleni állásfoglalása.

— Leleplezték a noviszádi Fehér Hájó házi szarkáját, Zurkovic Gyura, a noviszádi Fehér Hájó vendéglő tulajdonosa már régebben észrevette, hogy valaki rendszeresen lopkodja a háztartási eszközöket. Feljelentést tett a rendőrségen, amely most a tettest Facsar Viktória 45 éves maglgyosi származású eselőd személyében elfogta. Facsar Viktória nyolc hónap alatt több ezer dinár értékű háztartási eszközt lopott el munkaadójától. A tolvajt letartóztatták.

HALLÓ.

Istanbul. A Márvány tenger ázsiai partján levő Biga városka, amelynek 8000 lakosa van, katasztrofális tüzvész áldozata lett. A városka egyik házában tűz keletkezett és a szél széthordta a zsarátnokot, úgy, hogy Biga egyharmada teljesen leégett. A tűznek igen sok halálos és súlyosan sebesült áldozata van, ezek számát azonban még nem tudták pontosan megállapítani. A tűz oka is ismeretlen.

HELSINKI. A finnországi Wiberg felett 300 méter magasságban két repülőgép összeütközött. Mindkét gép lezuhant és elégett. A katasztrófának egy tiszt és négy alisz esett áldozatul. Egy tiszt és egy alisz ejtőernyővel ugrottak ki a zuhanó repülőgépből és így megmenekültek a halál elől.

London. Az angol alsóházban, a hadügyminiszter megbízottja egy kérdésre válaszolva kijelentette, hogy az angol hadseregben a könnyű Lewis-féle gépfegyver helyett a csehszlovák rendszerűt fogják bevezetni.

NEWYORK. Amerika veszélyeztetve érzi tengeri hatalmát Anglia és Japán tengeri fegyverkezése következtében és ezért nagyszabású flottaépítési program megvalósításába kezdett. Egy millió dollárt szánunk rá modern hadihajók építésére és ebből a hatalmas összegből 95 új hadihajót építenek. A szinte mesebeli összegből azonban még elég pénz marad az alezskai partvidék valamint a csendes óceáni szigetek megerősítésére és a kereskedelmi flottának támogatására, hogy háboru esetén azt is igénybe vehessék. A tengerészeti vezetés 1942-ig a következő hadihajók építésére kér engedélyt a kongresszustól: 15 csatahajó, 50 romboló, 27 tengeralattjáró és 23 könnyű cirkáló. Jelenleg már dolgoznak 2 repülőgép anyahajó, 10 cirkáló, 44 romboló és 10 tengeralattjáró vízrebojtásán.

Washington. A Missouri államban levő Kolumbia városban meghalt Williams Walter 71 éves korában. Williams Walter alapította a világ első ujságíró iskoláját és ő volt az 1915-1925 évek között a sajtóvilágkongresszus elnöke.

LONDON. Szokatlan baleset történt a scouthendi repülőtéren. Denis Smith, 19 éves fiatalember egy pilótával felszállt a levegőbe, hogy ejtőernyő ugrásban levezgázzon. Amikor a gép 600 méter magasságban volt, a fiatalember kímésült üléséből a repülőgép felületére, ugyanabban a pillanatban egy szélroham megfogta a fiatalember nyakkendőjét és a repülőgépszárnyát tartó egyik drótra csavarja. A nyakkendő fojtogatni kezdte Denis Smithet, aki néhány perc múlva eszméletét veszítve összeesett a repülőgép felületén. A pilóta szerencsére észrevette a balesetet, ő is elhagyta ülését és a repülőgép felületére kuszott, hogy a szerencsétlen fiatalembert kiszabadítsa súlyos helyzetéből. A gépet ezalatt lábával kormányozta. Sikertelenül is Smithet behozni a gépbe és ekkor balkezével tovább kormányozott, jobbkezelével pedig kioldotta a nyakkendőt. Mivel a fiatalember még mindig eszméletlen volt, a pilóta leszállt a repülőtérrre, ahol az orvosok rövidesen magához térítették Denis Smithet.

Budapest. Tragikus következményekkel járt egy gyógyszeresere a budapesti fővárosi járványkórházban. Novák Gábor négy éves kisfiút vértesszal szállították be a kórházba. A gyermek már tul volt a veszélyen és kezelő orvosa erősített céljából több nátrium chloratum injekciót adott neki. A gyermek azonban ahelyett, hogy gyógyultan hagytá volna el a kórházat, váratlanul meghalt. A boncolás alkalmával megállapították, hogy az ampullákban az ártalmatlan nátrium chloratum helyett veszélyes savtartalmú nátrium chloratum volt. Az ampullák 4326 szeria szám alatt boesajtottá forgalomba a Nova chemia gyógyszergyár egész Magyarország területén. Mivel igen sok van ezekből az ampullákból forgalomban Magyarország összes kórházait és gyógyszerárát távirati uton értesítették, hogy az ampullákat azonnal semmisítsék meg. A vizsgálat megindult arra vonatkozóan, hogy kit terhel a felelősség a végtetes tévedésért.

NEWYORK. Astor dollármillióerdő fiatal felesége a napokban hagyja el három hetes csecsemőjével együtt a szanatóriumot, amelyben a gyermek megszületett. Tekintve, hogy a gyermekrablók számos fenyegető levelet írtak a fiatal asszony férjének és széleskörű óvintézkedéseket fogantatosított felesége és gyermeke biztonsága érdekében. A szanatóriumba csak bizalmas barátai jöhettek felesége látogatására. Az újszülöttet Astor nyári tartózkodási helyére Newportba viszik, ahol egész sereg detektív őrzi. Később a család a csecsemővel együtt négy hélig egy jahton tartózkodik.

HIREK

Reggeli Ujság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Noviszád, Kralya Petra 30. I. omelet

Telefon 21-37, éjjel 20-58.

Postacsekkszámla; Zagreb, 46.692

Előfizetés ára 1 hónapra 18.— dinár,
3 hónapra 50.— dinár

Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel.

Emelkedik a hőmérséklet

Európa: A Földközi Tenger felett, a Balkán-félsziget keleti részén és európai Oroszország felett még depresszió van. Európa többi részein magas a légnyomás.

Jugoszlávia: Nyugaton derült, keleten felhős az idő. Az elmúlt 24 órában az ország keleti részén volt eső.

Jóslat augusztus 2-ra: Nyugaton derült, keleten részben felhős idő. Itt helyi záporok lehetségesek. A hőmérséklet kissé emelkedik.

★

— Minisztertanács. A kormány csütörtökön délután minisztertanácsot tartott, amelyen dr. Auer Ljudevit igazságügyminiszter beszámolt a konkordátum aláírásáról. Kiszivárgott hírek szerint a konkordátum megengedi, hogy a katolikus templomokban a glagolicát is használják az istentisztelet nyelvül.

— Dr. Auer igazságügyminiszter vizsdatért Beogradba. Dr. Auer Ljudevit igazságügyminiszter tegnap reggel hét órakor Beogradba érkezett, Rómából jövet, ahol aláírta a konkordátumot.

— Kinevezték a legfelsőbb közoktatási ügyi tanács tagjait. A hivatalos lap legújabb száma közli a legfelsőbb közoktatásügyi tanács újonnan kinevezett tagjainak névsorát. A tagok között van Magarasevics Branko noviszádi fiugirnáziumi igazgató és Milinkovics Jevtimir szombori polgári iskolai igazgató.

— A petrovgradi főkertész jubileuma. Oláh Gábor petrovgradi városi főkertész tegnap ünnepelte meg kertészkedésének ötvenedik évfordulóját. A jubilans főkertész fiatalabb éveiben a gödöllői királyi várkertben kertészkedett és már harminc éve áll Petrovgrad város szolgálatában.

— Noviszádon iskola nyílik meg sükeinéma gyermekek részére. A noviszádi állami kisegítőiskola (Karadziosseva ul. 19) igazgatósága külön osztályt nyit süketnéma gyermekek részére. A tanítás teljesen ingyenes lesz és az iskolába nemcsak noviszádi, hanem környékbeli gyermekek is felvesszének, ha azok Noviszádon laknak. Az iskolában naponta 9-11 óra között lehet beiratkozni. Ugyanakkor megtekinthetők az iskola helyiségei is. —ydkö nmdbitxnf.őéxxv.etaoih srrdu emfw yvg

— A szubotica ipartestület nem foglal állást a mészárosok ügyében. A szubotica ipartestület összes szekciói ülést tartottak tegnap délután Presies Kolomán elnöke alatt és elhatározták, hogy a mészárosok akciója ügyében megvárják a közgyűlés határozatát, addig semmiféle irányban nem foglalnak állást.

— Két újabb tűz Kikindán. Kikindán, ahol nyáron rendkívül gyakoriak a tüzvészek, most ismét két újabb nagy tűz volt. Szerdán reggel kigyulladt Lakovics Vászának a Jugovicsseva uccában lévő háza és az a tüzoltók minden erőfeszítése ellenére is leégett. A kár 40.000 dinár. — Alig tértek vissza a tüzoltók a tüztől, amikor jelentették, hogy kigyulladt Dér Istvánnak a Petrovics uccában lévő háza. A tűz a padlásra keletkezett és amikor egy rendőr felment a padlásra, megdöbbenve látta, hogy az telve van szalmával, amely ég. Ebből világossá vált, hogy gyújtogatás történt. A tüzoltóknak ezt a házat sikerült megmenteni. Az eljárás megindult.

— Fürdőruhák, fürdőkahálók, fürdőcipők nagy választékban: Fischer J. és Fia cégnél, Noviszádon.

dik. A jaht legénysége között is számos detektív lesz. Szigoruan megtiltották, hogy a gyermekről bárki is fényképfelvételeket készítsen, nehogy a gangszterek felismerjék a gyermeket.

— Nyugalomba vonul Léh Pál vrbászi katolikus kántor. Léh Pál, a vrbászi római katolikus hitközség agg kántora, aki több mint félszázadja áll a hitközség szolgálatában, nyugalomba vonul. Léh Pál közel hatvan évvel ezelőtt mint katolikus kántor és tanító került Filipovórol Vrbászra, ahol mindenki szereti és becsüli őt. Ifjabb korában Léh Pál a gimnáziumban mint zenetanár is működött és nagy része van Vrbász zene-kulturájának fejlődésében. Mikor néhány évvel ezelőtt ötven éves tanítói jubileumát külföldön, a községi lakossága felekezeti különbség nélkül meleg ünneplésben részvett az agg népoktatót, aki most mint kántor is nyugalomba vonul. Hogy az a kis vrbászi katolikus hitközség, mely ötvenkét évvel ezelőtt alig számlált nyolcszáz tagot, ma kétezer hívővel a nagy hitközségek közé tartozik, abban nem kis része van Léh Pálnak is. — A vrbászi katolikus hitközség kiírta a pályázatot a kántori állás betöltésére. A próbaéneklés augusztus 17-én lesz.

— Előléptetett adóosztályvezetők. Öfelsége II. Petár király nevében, a királyi régensség, a pénzügyminiszter előterjesztésére a következő pénzügyi tisztviselőket léptette elő: adóügyi inspektorrá a 6. csoportba a szkoplyei járáshoz Kosztics Vojislav vrsaci főellenőrt, a vukovári adóhivatalhoz adóellenőrré a 6. csoportban Vukicsevics Milivoj eddigi beográdi adóellenőrt, Beograd 2. adóhivatalához adóellenőrré a 7. csoportba Valtrovics Bozsidar noviszádi adóellenőrt.

— Népünnepély Szomborban. A szombori Sport és a Szombori AK augusztus 4-én tartják meg nagy érdeklődéssel várt népünnepélyüket a Kralja Alekszandra (vasuti parkban). Az ünnepély már délelőlt kezdődik zenés kerékpáros felvonulással. (Jelentkezni lehet Müller Péter vaskereskedésében). A tulajdonképeni műsor délután a parkban várja a szórakozni vágyó közönséget. Lesz szerencse halászat, tombola, versenyfutás, kacsalalászat, jósnő, kötélluzás, világposta, szépségverseny stb. A sok értékes és érdekes nyeresemény közül külön említést érdemel egy komplett Orion rádió a Krizsák cég ajándéka. Esti fényes tűzijáték, utána szabadtéri táncmulatság.

— Kétnapos lakodalom Pasisevön. A régi jó, krízis nélküli időkre emlékeztető lakodalom volt a napokban Pasisevön. Rolz Károly rőfőskereskedő vette nőül Hirsch Erzsébetet és az esküvőn 350 vendég jelent meg. A vendégsereg két nap két éjszaka mulatott a legjobb hangulatban.

— Caldarisz görög miniszterelnököt autószerencsétlenség érte. Athénből jelentik: Caldarisz görög miniszterelnök autója szerdán összeütközött a görög Nemzeti Baak kormányzójának autójával. Az autószerencsétlenség alkalmával Caldarisz a fején, kisebb sérülést szenvedett. A sérülés olyan jelentéktelen, hogy a miniszterelnök utána zavartalanul folytatta munkáját.

— Nagy szárazság a tengerparton. A tengerparton már két hónapja nem esett az eső, úgyhogy a szárazság veszedelmesen érezteti hatását. Nagy a hiány ivóvízben is. A lakosság körében most erős mozgalom indult arra nézve, hogy kutak furásával és más módon is jó ivóvízhez juttassák a tengerpartot.

— Egy bácskogradistai suhanc kerékpárt lopott Noviszádon. Gucunski Makszo 18 éves gradistai munkanélküli napszámos nemrégiben Noviszádon járt munka után és mivel alkalmazást nem sikerült kapnia, elloppott egy kerékpárt, amelyen hazament Gradistára. A csendőrség a lopásról tudomást szerzett és az eljárást megindította.

— Meg akart halni egy vrbászi árus. Lindl Ede 34 éves maribori születésű novivrbászi árus balkarján felvágta az ütőeret. Szerencsére még idejében észrevették a szom szédők a tettét és beszállították az egyik vrbászi szanatóriumba. Lindl, amikor eszméletre tért kijelentette, hogy azért akart megválni az élettől, mert vadházastársa Hemetz Margit elhagyta és ő nem tud nélküle élni.

VRBÁSZI HIREK

Kedden reggel Vrbászban tűz ütött ki Schmidt Károly gazda tanyáján. A lángok elhamvasztottak egy szalmakazlat, de a tűzoltóság fáradságos munkájának sikerült a veszélyeztetett házat megmenteni. A kár biztosítás útján megtérül. — Kuntz Lajos 84 éves munkás háza felszerében felakasztotta magát. Mire felesége észrevette, már halott volt. Tettének oka nagy nyomorban keresendő. A rendőrség megadta a temetési engedélyt a családnak. — A novivrbászi község tanács szerdai ülésén több fontos határozatot hozott. Így elhatározták hogy a község főterén a jubileumi bizottságnak átengednek egy helyet a telepesszobor felállítására. — A szövetkezeti otthon vezetősége elhatározta, hogy az épület bal szárnyában vendéglőt rendez be. A vendéglőt Maerz Fülöp vendéglős az ipartestület eddigi bérlője vette ki, aki a termeket átépítteti és modernizáltatja.

★

— Kedvezményes utazás és vízum Magyarországon. Augusztus 10—13-a között rendezik meg Budapesten a VI. Nemzetközi Főiskolai Játékokat (főiskolai világbajnokságokat), melyekre a jugoszláv állam vasutak utazási jegykedvezményt nyújtanak. Azok az utasok, akik a főiskolai világbajnokságok hivatalos részvételi igazolványai val augusztus 1—13-a között Jugoszláviából vagy Jugoszlávián keresztül Budapestre utaznak és részvételi igazolványaikat a jugoszláv vasutal a jegyváltásnál lebélyegeztetik, azok augusztus 11—13-a között 50 százalékos jegykedvezményvel utazhatnak vissza. A világbajnoksági részvételi igazolványok birtokosai vízum nélkül utazhatnak Magyarországra és Budapesten utólagos vízumot kapnak 2.50 pengő illeték és a rendes vízum egyharmadért. Az igazolványok tulajdonosai a magyar vasutakon 50 százalékos kedvezményvel utazhatnak a határtól Budapestre és vissza, továbbá Budapestről 33 százalékos kedvezményvel több utat tehetnek vidékre és vissza. A főiskolai világbajnokságok részvételi igazolványait a magyar államvasutak jegyirodája az IBUSZ terjeszti, míg Jugoszlávia területén a Putnik utazási irodák árúsítják, darabonként 4 pengőért. Az igazolványok az utazási és vízumkedvezményen kívül még egyéb fürdő, szórakozási és versenybelépőjegy kedvezményekre jogosítanak.

— Még nem fejeződtek be az Ausztriával megkezdett idegenforgalmi tárgyalások. Az Avala jelenti: Egyes lapok híre, hogy a jugoszláv és osztrák kiküldöttek között az idegenforgalom rendezése ügyében megkezdett tárgyalások sikeresen befejeződtek már, nem felelnek meg a valóságnak. Az osztrák kiküldöttekkel megindult tárgyalások még folynak és nem értek véget, ha befejezik, erről hivatalos jelentést adnak ki.

— Szentai hadkötelesek eskütétele. Az elmúlt vasárnap délelőtt 11 órakor, az Eugén szálló színháztermében esküt tettek mindazon hadkötelesek, akik az 1934. december 16-ki eskütételre nem jelenhettek meg. A katolikusoknak Zvekán József káplán, a pravoszlávoknak Berics Beriszláv, esperes-plébános, míg az izraelitáknak Fein Salamon, kántor olvasta fel az eskü szövegét, amelyet a katonakötelesek a felolvasó lelkész után mondtak. Az eskütétel után Pacah Fránya, esperes mondott lelkesítő beszédet. Az ünnepély II. Petár király éltetésével ért véget.

— Miért adtak a vasuti talpfát vásárló bizottság tagjainak ajándékot? A nasicei ügy tárgyalása folyamán most kihalgattak öt vállalati igazgatót, akik az újévi ajándékosokról tettek vallomást. Az egyik igazgató elmondotta, hogy már 25 esztendeje dolgozik a nasicei vállalatnál és tudomása szerint a vállalat vezetősége mindig ajándékokkal látta el azokat a bizottságoknak tagjait, amelyek a vasuti talpfa bevásárlása céljából vizsgálták meg a vállalat fakészletét. Az ajándékokat azonban nem megvesztegetési célból adták, hanem azért, mert a bizottság tagjai sokszor tuloráztak. A kihallgatások folynak.

— Székrekedésnél és emésztési zavaroknál igyunk reggel éhgyomorral egy pohár természetes Ferenc-József keserűvizet. Registr. od Minisztarstva soc. pol. i Nar. Zdr. S. br. 15. 485 od 25 V. 1935 1599

BEZDANI HIREK

Bezdan község felhívta a gazdálkodók figyelmét arra, hogy aki a katonaság részére szénát, szalmát vagy zabot akar eladni, az jelentkezzen a község házában. — Az előjáróság figyelmezteti a rádiótulajdonosokat, hogy a rádióadót ezután minden hónap 10-ig ki kell fizetni. — Jánosi Kálmán tanyai béres eséplés közben lezuhant a buza kazalról és olyan szerencsétlenül esett a földre, hogy karját törte.

★

— Óriási érdeklődés a Jabotinszky előadás iránt. Az augusztus 6-án este megtartandó előadás a legnagyobb érdeklődést váltotta ki a vajdasági zsidó körökben. A modern zsidó történelem eme grandiózus jelensége első ízbeni jugoszláviai látogatása eddig még nem látott zsidó tömeget hozt össze. Nem zsidó közéleti férfiak is kifejezték ama kívánságukat, hogy az illusztris előadót meghallgassák. A jegyek nagy része már elővételben elkelt, úgyhogy már csak egész kis mértékben állanak rendelkezésre. Éppen ezért ajánlatos a belépőjegyek mielőbbi beszerzése.

— Féláru utazás Budapestre és vissza az összes magyar vasutakon. Magyar vízum nélkül léphető át a magyar határ. Fenti kedvezmények a Budapestre utazást illetően augusztus 13—20-ig, a visszautazásra nézve pedig augusztus 20—23-ig vehetők igénybe. A Budapesten fizetendő vízumilleték mindössze 2.50. A magyar határ vízum nélküli átlépéséhez és a vasuti féláru kedvezmény igénybevételéhez külön igazolványok szükségesek. Ily igazolványok kaphatók Jugoszlávia minden nagyobb városában működő Putnik és Fruskagora turisztikai társaság irodáiban, a Hálókocsitársaságnál, valamint a felkért pénzintézeteknél, kereskedelmi társulatoknál, gazdaköröknél, Zágrebben a magyar konzulatusnál, a beográdi magyar utlevélhivatalnál és a beográdi Magyar Kereskedelmi Képviselet Utazási osztyánál (Beograd, Jakšičeva ulica 2).

— Elengedték 750 topolai zsellér házbéradóját. Bácskatopola községi elnöke és volt adóügyi jegyzője nemrégiben kérték a pénzügyminiszteriumot, hogy azoknak a topolai zsellereknek a házbéradó hátralékát, akik a községtől kapott ingyen telken építettek házat, engedjék el. A pénzügyminiszterium most eleget tett ennek a kérésnek és 750 zselléramber házbéradóhátralékát elengedte.

— Koca-koca tarka, gyere az udvarba. Fabrici János bajsai gazdálkodó még május elején jelentette a csendőrségnek, hogy elvesztett egy sertést, amelyet a csordával együtt kihajtatott a legelőre. A csendőrség sokáig nem tudta megállapítani, hogy ki a tolvaj és most egy névtelen levél leleplezte a sertés eltűnésének titkát. Megállapította hogy özv. Fadgyas Barnabásné bajsai asszony a csordától elcsavargó malacot az udvarába csalta és ott hizlalta, hogy levágja. Mielőtt azonban még erre került volna a sor, a csendőrség a szépen meghizlalt malacot visszavitte a tulajdonosához és az özvegy ellen megindította az eljárást.

— Szentai földadókivetések. Az idei szentai földadókivetéseket közszemlére tették ki a városháza második emeletén lévő kataszteri hivatalban. A közszemlére kített földadókivetéseket az érdekelt felek augusztus 6-ig, a hivatalos órák alatt tekinthetik meg.

— Tűz Novivrbászban. Julius 30-án éjjel vihar vonult keresztül Novivrbász felett. A villám lesújtott Schmidt Károly szállásán egy szalmakazalba és azt felgyújtotta. A szalmakazal teljesen leégett, de a tűz a nagy eső miatt nem terjedt tovább. A kár 3000 dinár, ami biztosítás révén megtérül.

Hetvenéves orvos a négus új londoni követe

Londonból jelentik: — Az olasz-abesszin konfliktus elsimitására irányuló tárgyalásokban nagy szerep jut Abesszinia újonnan kinevezett londoni követének, dr. Wargneh Martinnak is, aki Hailé Szelasszié császár egyik legbizalmasabb emberének számít. A londoni abesszin követ rendkívül érdekes személyiség s abból az alkalomból, hogy átnyújtotta megbízólevelét, az angol lapok hasábos cikkeket közölnek életéről és pályafutásáról.

Wargneh Martin hároméves korától egészen harmincadik életévéig angol állampolgár volt s bár most már hetvenedik évében jár, az abesszin nyelvet csak egészen hiányosan beszéli. Atyja magasrangú főtisztviselő volt Theodor abesszin császár udvarában. Theodor császárt 1868-ban Napier

lord angol tábornok csapatai Magdala mellett megverték, mire a császár öngyilkosságot követett el.

Vele együtt öngyilkos lett Wargneh Martin atyja is s a hároméves kisfiút a háborús zürzavarban egy angol tiszt találta meg a szétrombolt császári palota egyik zugában. A tiszt magával vitte a kisfiút Indiába és ő nevelte fel.

Wargneh Martin az egyik indiai főiskolára került, elvégezte az orvosi fakultást, majd harmincéves korában visszatért Abessziniába és Monolik császár háziorvosa lett. Azóta állandóan az addisz-abebei császári udvarban működött s bizalmi embere lett Hailé Szelasszié császárnak, aki most Londonba küldte követnek.

—o—

KÖZGAZDASÁG

A külföldi gabonátözsden jelentősen emelkedett a buza ára

Északamerikában rossz a buzatermés

Az utóbbi két hétben a nemzetközi gabonapiacra jelentősen javultak a gabona árak. A javulás lassan kezdődött, azután rohamosabban történt úgy, hogy valóságos tözsdei hossz jellege volt.

A nemzetközi gabonapiacokon július folyamán a következő mértékű áremelkedés történt: Csikágóban 11 centtel emelkedett a buza ára, Winnipegben 3 és fél centtel, Liverpoolban 0.6 sillinggel, Rotterdamban 0.57 hollandi forinttal, Buenos Airesben 1 pezossal.

Az áremelkedést általában az idézte elő, hogy a tengerentúli termelőállamokból rossz vetésjelentések érkeztek.

Argentínában nagy szárazság volt, amely miatt a termés sok helyen 50 százalékkal esökkent.

Általában az egész Argentina területén 20—30 százalékkal kisebb a termés mint a múlt évben.

Ausztráliából elejnte szintén rossz hírek érkeztek a vetések állásáról, de azután kiderült, hogy a hírek nem felelnek meg a valóságnak, mert

a vetések közepes termést adnak.

Ausztrália azért mégsem hatott kedvezőtlenül az árak alakulására, mert a múlt évi készletek nagyon kicsinyek és így az új

termés sem marad eladatlanul.

Északamerikában rosszul állnak a vetések. A legutóbbi hivatalos vetésjelentés sem biztatott jó eredménnyel, azonban szakörök még ezt a jelentést is túlzottan optimistának tartják. Az amerikai vetésekre jellemző, hogy

a legfontosabb buzatermő államban Kanazsban nem számítanak nagyobb buzahozamra, mint 53 millió bushelre, holott a múlt évben ugyan azon a területen 80 millió bushel és 1931-ben, a rekordtermés idején 251 millió bushel buza termelt.

Az amerikai vetéseket különösen a rozs da pusztította. Északdakotában a rozsda teljesen megsemmisítette a termést.

A rozsda az Egyesült Államok területéről áterjedt Kanadára is és ott különösen a tavaszi vetésekben tett nagy kárt. Emiatt a kanadai gabonapiacra további lényeges áremelkedés várható.

Oroszország eddig csak kevés tengerit és árpát szállított külföldre. Oroszországban a buzatermés — hivatalos becslések szerint —

igen kedvező

volt és így várható, hogy az orosz kivitel nagy erővel indul meg.

Jugoszláviában 575 vagon bor vár a termelők pincéiben eladásra

Az Avala hivatalos megállapítások alapján közli, hogy az ország bortermelőinél a következő bormennyiségek várnak eladásra:

Vrsac és Bela Crkva 50 vagon, Dalmácia 120 vagon, Zsupa 60 vagon, Nis 10 vagon, Szmederovo 30 vagon, Fruska Gora 220 vagon, Kraljevbrég 35 vagon, Szlavónia 30 vagon, Mosztár 20 vagon, összesen 575 vagon.

Elhalasztják a kereskedők országos kongresszusát

A kereskedők ez évi országos kongresszusát szeptember 7. és 8-ra Zagrebbe hívták össze. Ezt a határozatot július 15-én hozta a kereskedők országos szövetségének vezetősége. A zagrebi kereskedő egyesületek szövetsége most arra kéri az országos vezetőséget, hogy a kongresszust tartsák meg valamivel később, mivel július 15-től szeptember 7-ig olyan rövid az idő, hogy nem tudnak előkészülni a kongresszusra.

A kereskedők egyesületének beogradi

központja, azonban tekintet nélkül a kongresszus elhalasztására, felszólítja az összes kereskedőegyesületeket, hogy közöljék vele delegátusaik névsorát, akik résztvesznek a kongresszus ülésén, valamint azokat az előterjesztéseket, amelyeket a kongresszuson tárgyalatni akarnak.

—o—

— A Görögországba kivitt áruk. Hivatalos jelentés szerint Gyevgyelián keresztül Görögországba július 11-től 20-ig 45.000 kg. babot és 12.978 darab apróállatot szállítottak.

Főhuzás augusztus 8–31-ig

Sorsjegyek a főhuzás egész ideje alatt kaphatók a főelárusítónál:

LUSTIG LAJOS váltóüzletében

Noviszád, Kralja Alekszandra ucca 13.

Noviszádi terménütözsde

Uj buza (az első szám a júliusi, a második az augusztusi, a harmadik a szeptemberi és a negyedik az októberi szállításra vonatkozik) 79 kgos százalékos tiszai hajó Csurugig 126, 131, 134, 137, tiszai hajó Csurug alatt 125, 130, 133, 135, begai hajó 124, 129, 132, 135, tiszamelleki csatornán Kuláig 123, 128, 131, 134, dunai, csatornán és Kralja Alekszandra csatornán 123, 128, 131, 134. Uj buza 78 kgos 2% dunai, csatornán és Kralja Alekszandra csatornán 120, 125, 128, 131, Dunán, bácskai, bánáti és baranyai 78 kgos 2% 123, 128, 131, 134, Dunán szerémi 77—78 kgos 2% 116.50, 121.50, 124.50, és 127.50, Dunán szerbiai 77—78 kgos 2—3% 114.50, 119.50, 122.50, 125.50, Száván szerémi, szerbiai és boszniai 77—78 kgos 2—3% 113.50, 118.50, 121.50, 124.50, felsőbácskai 79 kgos 2% 120, 125, 128, 131, felsőbánáti 79 kgos 2% 120, 125, 128, 131, bácskai 78—79 kgos 2% 118, 123, 126, 129, bánáti 78—79 kgos 2% 117, 122, 125, 128, szerémi és szlavóniai 78 kgos 2% 110, 115, 118, 121.

Rozs új, bácskai 104—106.

Árpa 64 kgos új bácskai és szerémi 88—90.

Zab új, bácskai, szerémi és szlavóniai 84—86.

Tengeri bácskai 77—79, Szombor vidéki 78—80, bánáti 75—77, szerémi indiai paritásban 77—79, uszályból 77—79.

Buzaliszt bácskai és bánáti állomásról nullás g és g 190—210, kettes 170—190, ötös 150—170, hatos 130—150, hetes 110—120, nyolcas 85—90, szerémi és szlavóniai állomásról nullás g és g 190—200, kettes 170—180, ötös 150—160, hatos 130—140, hetes 110—120, nyolcas 85—90.

Buzakorpa jutazásokban 78—80, uszályból 82—84.

Irányzat: változatlan.

Frgalom: közepes.

Szombori terménütözsde

Uj buza: (az egymás után következő számok a júliusi, augusztusi, szeptemberi és októberi szállítások árát jelzik). Tiszai hajó Csurugon alul (79 grammos, 2%-os) júliusra 126, augusztusra 131, szeptemberre 134 és októberre 137. Tiszai hajó Csurugon felül 125, 130, 133, 136. Begej hajó 124, 129, 132, 135, tiszai csatorna 123, 128, 131, 134. Duna csatorna és Kralja Alekszandra csatorna 78 grammos 2%-os 120, 125, 128, 131. Duna Bácska, Bánát, Baranya) 125, 128, 131, 134. Dunai hajó 116.50, 121.50, 124.50, 127.50. Felsőbánáti és felsőbácskai 79 grammos 2%-os 120, 125, 128, 131, bácskai 118, 123, 126, 129, bánáti 78 kilogrammos 117, 122, 125, 128, szerémségi és szlavóniai 110, 115, 118, 121.

Rozs, bácskai vasut 104—106.

Zab, bácskai vasut 84—86, szerémi és szlavóniai 84—86.

Árpa bácskai és szerémi 63—64 kgos 90—92, tavaszi 67—68 kgos bácskai 115—120, baranyai 120—125.

Tengeri, bácskai és szerémi prompt 78—79, VIII 79—80.

Liszt g és g 190—210, kettes 160—190, ötös 150—160, hatos 135—150, hetes 110—120, nyolcas 85—90.

Korpa, prompt 75—77.

Sertészsír free nagy új hordókban 9—10, közepes új hordókban 9.25—10.25, kis új hordókban 9.50—10.50, kánákban brutto nettóért 8.50—9.50, füstölt szalonna free ládában és csomagolásal 11—12, sózott szalonna fej nélkül 10—11.

Bab, szokvány 160—170.

Irányzat: buza barátságosabb, egyébként változatlan.

KÜLFÖLDI TÖZSDEZÁRLATOK

A dinár árfolyama: Budapest 7.80—7.95, Bécs 8.94—9.06, Prága 54.30—54.70, Berlin 5.67—5.71, London 217.

Zürich: Béograd 7.00, Páris 20.255, London 15.14, Newyork 305.25, Brüsszel 51.625, Milanó 25.05, Madrid 41.925, Amsterdam 207.75, Berlin 123.20, Prága 12.69, Varsó 17.85, Bukarest 2.50.

—o—

SPORT

Magyarország végleg megnyerte a Klebelsberg-serleget

Magyarország—Jugoszlávia 5:2
Belgium—Svédország 4:2
Németország—Franciaország 5:4

Szerdán este játszották le Brüsszelben a vízipólótorna ötödik s egyben utolsó fordulóját.

A befejező napnak legnagyobb érdeklődéssel várt mérkőzése a belga—svéd találkozó volt, mert ennek kimenetelétől függött a második hely kérdése. A mérkőzés favoritja eddigi szereplésük alapján a svédek voltak, akik az első félidőben 2:1-re vezettek is, de a második félidőben a belga csapat a hazai közönség buzdítására olyan lendületes és elszánt játékba fogott, hogy nemcsak kiegyenlítani tudott, hanem meg is nyerte a mérkőzést.

A magyar—jugoszláv mérkőzés nem hozott szép sportot. Jugoszlávia mindenáron pontot akart szerezni, Magyarország pedig a veretlenségét akarta megőrizni s ebben az igyekezetben a mérkőzés inkább harc volt, mint játék. Sokat rontott rajta a német Hoffmann lehetetlen bíraskodása is, aki rekordot állított fel, mert nem kevesebb, mint nyolc játékoszt állított ki, köztük a magyar csapat gólszákját, Németet háromszor, a jugoszláv csapatból pedig Cvetkovicsot kétszer. A magyarok góljai közül Német háromat, Brandy és Halasy egyet-egyet dobtak, az első jugoszláv gólt Dobrovics szerezte mindjárt az első percben, a másodikat Mihajlovics az utolsó percben, négyméteres büntető rúgásból. Félidő 3:1 volt.

Kemény küzdelmet hozott a német—francia mérkőzés is, mert a franciák meglehetősen erős ellenállást fejtettek ki. Végül is azonban érvényesült a németek nagyobb tudása, akik 2:1 félidő után 5:4 arányú győzelmet arattak.

A vízipólótornát tehát, amely — akár csak teniszben a Davis-Cup — egyértelmű a világbajnoksággal, Magyarország ismét veretlenül nyerte. Miután 1929-ben Budapesten és 1930-ban Nürnbergben már megnyerte a kupát, ezzel a harmadik győzelmével a kiírás értelmében végleg birtokosa lett a volt magyar kultuszminiszter gyönyörű ezüst serlegének. Brüsszelben is beigazolódtott, hogy a magyar csapat egészen külön klasz-

zist képvisel s még jó ideig verhetetlen lesz. A csapat gólaránya 34:15, vagyis mérkőzésenként átlag 7 gólt dobott és 3 gólt kapott.

Második helyre, jobb gólarányával, Belgium került, nem egészen megérdemelten. A torna résztvevői közül Németország és Svédország legalább olyan jóknak mutatkoztak, mint a belgák, akiket csak a hazai környezet segített az előkelő második helyre, amit semleges pályán aligha értek volna el.

Németország az első napon a svédek ellen csalódást keltett, de azután a többi mérkőzéseken újra nagy volt, bár a régi tudásából sokat veszített illetve az új emberek még nem érték el a kidőlt nagyságok szintjét.

Svédország nagy fejlődésével a torna legkellemebb meglepetését hozta, Franciaország se többet, se kevesebbet nem mutatott, mint amennyit vártak tőle.

Jugoszláviától ugy beföldön, mint külföldön sokkal többet vártak s így kinosan hat a pontnélküli utolsó hely. A csapat a védekezésben elég jó munkát végzett, mert összesen 20, mérkőzésenként tehát 5 gólt kapott, ami vízipólóban nem sok. De a csatársor gyatrán szerepelt, mert az öt mérkőzésen mindössze négy gólt tudott elérni. Jugoszláviának tehát vigasztalódnia kell azzal, hogy részt vehetett ezen a nagyszabású tornán, ami egymagában is jó bizonyítvány, amikor olyan nagy nemzetek, mint az angolok, spanyolok, olaszok, csehszlovákok stb nem is kaptak meghívást.

A tabella végleges képe a következő:

	Játszott	Győzött	Vesztett	Gólarány	Pontszám
1. Magyarország	5	5	0	34:15	10
2. Belgium	5	3	2	18:17	6
3. Németország	5	3	2	21:19	6
4. Svédország	5	3	2	14:13	6
5. Franciaország	5	1	4	13:20	2
6. Jugoszlávia	5	0	5	4:20	0

Szombaton a kikindai Szloga villanyfényes mérkőzést tart Szuboticán

A vendégcsapatnak a Villanytelep lesz az ellenfele

Szombaton este ismét érdekes sportatrakciója lesz Szuboticának. A villanytelep igyekező csapata meghívta a Kikindai Szlogát, amellyel este, villanyfény mellett mérkőzik a Szand pályán. Miután a pálya világítását még régebben megerősítették, a közönség zavartalanul élvezheti majd az esti mérkőzést, amely fél kilenc órakor kezdődik.

A Villanytelep a következő felállításban indul a kikindai vendégcsapattal szembe:

Szabó, Löwenberger, Bojnicky, Szücs, Kopasz, Fleischmann, Demeter, Karip, Jakovetics, Balázs III. és Speier.

A mérkőzés iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg Szuboticán.

—o—

Bajmoki sporthírek: Bajmoki AK I. b. —Orkán 4:0 (2:0). Bíró: Kiss. Vágóhid SK —Schwaebische 5:3 (2:1). Bíró: Bergmann. —Kuglimérkőzés: Molnárok—Iparosok 279 266. Ebben az évben először kaptak ki az iparosok.

Báeska Palánka: Szloga—ISK (Kula) 6:0 (1:0). Barátságos mérkőzés. Bíró: Bramberger (Palánka). A Szloga kitűnő játék után szép győzelmet aratott az újdonsült kulai elsőosztályú csapat felett. A hazai csapat mindenegybes tagja tudása legjavát nyújtotta. Különösen kitűnt Kleeszpiesz II erőlyes játéka. Bramberger jól vezette a mérkőzést.

Rövid sporthírek

Sárosiért, a Ferencváros világhírű játékosáért 150 ezer pengőt (másfélmillió di-nárt) kínált a milanoi Ambrosiana, amely centerhalfban játszattá Sárosit, mert Meazza személyében kitűnő centere van. A 150 ezer pengőből százezer a klubé volna, ötven ezer pedig Sárosié. Az ajánlatot azonban úgy Sárosi, mint a Ferencváros vezetősége elutasította.

A prágai Spárta és Szlavia kombinált csapata Angliába kapott meghívást és november 13-án Manchesterben játszik, november 19-én pedig a Stoke City ellen. Valószínű, hogy a Spárta a saját csapatával folytatja a turát s az Arsenal, Liverpool, Southampton és Bolton Wanderers ellen még játszani.

A Középeurópai Kupa döntőmérkőzése nek eredeti terminusa valószínűleg megváltozik, mert a Ferencvárosnak szeptember 1-én bajnoki mérkőzése lesz az Újpesttel s így a kupadöntőt elhalasztják szeptember 8, illetve 15-re. Az első mérkőzésen a Ferenc város a pályaválasztó, a színhelye tehát Budapest lesz.

A vasárnapi Primorje — Gradjanski mérkőzést, amely Ljubljában kerül lejátszásra, valószínűleg semleges bíró, a bécsi Frankenstein vezeti.

A román futballszövetség értesítette a Hungáriát, hogy engedélyezi augusztus 10. és 11-re tervezett kolozsvári vendégjátékát. Kísérőlevélben ezt írja a román futballszövetség: „Hiszük, hogy ezzel a két mérkőzéssel újra helyreállítjuk a régi zavartalan sportérintkezést Románia és Magyarország között és sikerülni fog a sportbarátságot a jövőben tartós alapokra helyezni”.

Az Újpest lengyelországi turára indul, amelynek állomásai Krakko, Lodz és Posen. A Kispeszt augusztus első hetében Metz Strassbourg, Montpellier és Marseille francia városokban vendégszerepel.

Az angol-francia atlétikai viadalt, amely Londonban, a White City stadionban folyt le, az angolok nyerték meg 64:56 pont aránnyal.

Szombathelyen augusztus 25-én osztrák magyar női uszómérkőzés lesz, a következő számokkal: 100 és 400 méteres gyors, 200 méteres mell, 100 méteres hátúszás és 4x100 méteres staféta.

Megindult a vívóélet Szomborban. A Szombori Sport Egylet ismét megkezdte a vívást, ezért felhívja mindazokat, akik vivni akarnak, hogy jelentkezzenek Stebler Ernő ékszerésznél, Kralja Petra uca 2. szám alatti üzletében.

Szombat este indul a NAK autóbusszal Palánkára. A NAK futballszakosztályának vezetője felszólítja az alábbi játékosokat, hogy szombat este 7 óra 25 perckor legyenek a Fehér Ökör vendéglő előtt, ahonnan autóbusszon indulnak Palánkára: Sovén, Kurunci, Müller, Hass, Thurzó, Kotrba, Vrba, Verbanec, Lerch, Mérges, Saró, Milinszki és Bódy.

Tenisz

Ki lesz a Dr. Jójkics teniszserleg?

Vasárnap Odszaci a szentai Teniszklubbal mérkőzik

Odszacin vasárnap érdekes teniszmérkőzés kerül lejátszásra. Az odszaci Lavn Teniszklub a szentai teniszezöket fogadja a dr. Jójkics serlegmérkőzések keretében. A mérkőzés kimenetele döntőfontossággal bír, mivel egy esetleges odszaci győzelem az odszaciaknak juttatja végleg a serleget. A mérkőzések délelőtt 9 órakor kezdődnek és egész napon át tartanak. Odszaci a legjobb felállításban Radovánovicsal és Flammannal az élen veszi fel a küzdelmet.

—o—

A Kék-fehér teniszklub vasárnap Kulán játszik a Jójkicsserleg mérkőzések középdöntőjében. A szubotici Kék-fehér teniszklub a szombori teniszezök felett aratott fölényes győzelme után vasárnap a kulaiakkal kerül szembe a Jójkics serlegmérkőzések középdöntőjében. A szubotici Kék-fehérek minden jel szerint a Szombor ellen szerepeltetett játékosokkal utaznak Kulára.

Házi teniszverseny Szomborban. Szombor város teniszezői csütörtökön házi teniszversenyt rendeznek, amely vasárnapig tart, amikor is a döntő mérkőzésekre kerül a sor. A versenyen Szombor város legjobb teniszezői mérik össze erejüket.

Kuglihierek

Felhívás. Ezennel felkérem az összes klubok kapitányait, hogy alant felsorolt játékosait értesítsék, hogy okvetlenül pontosan jelenjenek meg vasárnap reggel fél 9 órakor a Szabó vendéglőben, Aleksza Szanticsa uccában, triál-tréningre. Figyelmeztetem az összes kapitányokat, hogy az alszövetség előtt viselik a felelősséget, ha játékosaik pontosan meg nem jelennek. **Miki-Mausz:** Augusztin Pero, Zrinjszki: Mayer Rudolf, Rajnprecht Sztevan, Szurok Zdenko, Kramer: Pálinkás István, Takács István, Napred: Prei Péter, Droppka Boldizsár, Zanatljija: Szekeres Ferenc, Kurland György, Jugoszlávia: Cakjes Nikola, Csámpai N., NAK: Fratrijevics János, Zvezda. Baumgartner Fidelius, Ökrész Andre, Drisler Frici, Herakles: Djurasevics Sztevan, Resnyák Ferenc, Pálinkás Péter, Varga Márton, Zmajevác: Fülöp József, Pichler Rudolf, Lauterer Ádám, Romics Károly, Miskulin Mirko. — Alszövetségi kapitány.

Hirdessen a Reggeli Ujságban!

Apróhirdetések

Allást keres

FIATALJÓBB urleány állást keres özvegyasszonynál, vagy magányos urnál. Leveleket Lútkács Jenő, Bajmok, továbbít. 2318

Kereslet

KIFUJÓK felvételnek a Reich kocsigyárban, Radnicska 5. 2315

Eladó

Szentán eladó, a város-hoz közel, egy lánc föld tanyával. Értekezni lehet Nagynémedi (Nuladi) Ferencel. 2322

ZONGORA „Lira“ gyártmány, eladó. Érdeklődni: Louis Barthou (Magyar) ucca 28. 2323

Kiadó

Kiadó új házban szoba, előszoba és kamra, esetleg konyhával is. Magaraševića ulica 4, Tisziviseő telep.

Dr. HEISZLER szanatóriuma
SZUBOTICA, SZOHOLSZNA (CCCA)

felvesz szülőnőket
Nyolc napi teljes ellátás bármely szubotici specialistá szülés közreműködésével, o. v. osi költségekkel együtt összesen 1200 D.
FAJDA-ÉRTÉNTES SZÜLÉS!

Különle

Tartós plissé minden nagyságban, valamint endli, azsur, gombáthuzás „Edisonnál“, Kralja Petra 27 1867

Betétkönyvet

azonnal készpénzre kifizeti az eddigieknél is magasabb áron, **bankadósságának** kifizetését betétkönyvvel díjmentesen elintézi **Szemző Béla** Szubotica, Antunovičeva 11. Telef. 8-40. 218

KROMBHOLZ: SUITE MINIATURE

című zongoramű kapható Szubotican a **Vig-féle könyvkereskedésben**. Jugoszláviai főképviselet: Hniš Rudolf, zeneműkereskedés, Beograd, Balkanska 3. **Ára 30,- dinár.**

1. A mű zenelag és technikailag modern és mint ilyen
2. kiválóan alkalmas anyag a modern irányelvű zongoratanításnál;
3. kiállakja izlése, finom, elegáns.

ISMÉT FELSOROLJUK

Az újonnan és modern kényelemmel berendezett **Szloboda nagyszálló**dában **díjtalanul vendégül látunk 1 személyt egy héten át.**

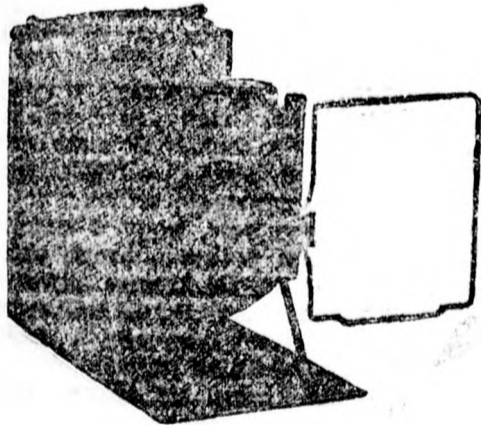
ajándéksorsolásunk valamennyi tárgyát!

Részvétel díjtalan, gyűjtsön 100 szelvényt. (Második oldalon)

Lakás, kütünő reggeli, ebéd és vacsora jó kiszolgálással. A nyerőnek ezenkívül **ingyen strandjegyet adunk erre az időre.**

Egy fényképezőgép

Kettős alakú, önműködő, csatlantos

Felvételek 6x9 cm. tekerescsfilme és 9x12 cm lemezre vagy csomagfilme, egy kamarával eszközölhetők. — A kamara kinyitáskor mindig végtelen beállítás.

Barta i Drug

fényképezőgépek szaküzletéből, Noviszád, Dunavska 9

Ezer kilogramm elsőrendű

doberlini szén

„Carbon“ Adolf Nathan és Társa K. T.

ipari és háztartási, rtanji kovácsszén, szivógáz és cséplési faszén, valamint tüzelőfa raktárából

Noviszád, Kr Petra ul. 30. I.

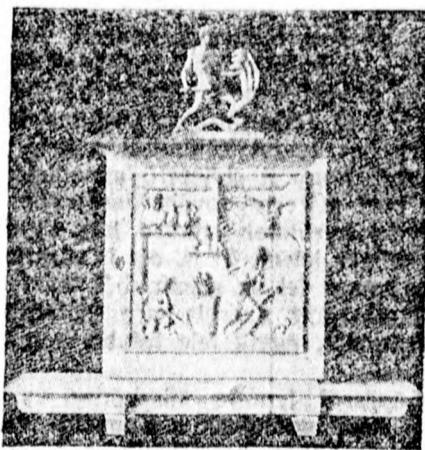
Háromszor egy-egy

elegáns női kalap

választás szerint a

»GIZI«

Noviszád, Futoska 13. szám alatti nagyszerűen felszerelt modern női kalapszalonból

Egy ábraszerinti

ialiszekrény

modern mintájú művészi fafaragással

Szótér Jován faszobrásztól

Noviszád, Futoski put 7.

Ötször kerülnek kisorsolásra a

SOA

noviszádi illatszertárból

(Kralja Petra ucca 14. sz.) az alant részletezett

Dr. Stössel-féle hormon vitamínos kozmetikai készítmények:

- 1 tégely nappali krém - 1 tégely éjjeli krém
- 1 szappan - 1 üveg arcviz - 1 üveg arcolaj
- 1 üveg napolaj - 1 szempillanövesztő festék
- 1 doboz arcpuder - 1 doboz testpuder
- 4 csomag hejsampon - 1 üveg szárvíz
- 1 fiskele - 3 csomag fogpor

Ötször egy-egy pár kiválóminőségű

varrott-talpu divatcipő

az elsőrendű cipőben legnagyobb választékkal bíró

Al. S. M. A. cipőüzletből

Noviszád, Kralja Petra 25

Varrott órá 125,- dinár.

Egy öl elsőrendű

gyertyán hasábf

házhöz szállítva

Brača Krajačević

fateleperől, Noviszád, Velibi Liman

A pompásberendezésű Kraljica Marija nagyszállódában

díjtalanul vendégül látunk egy személyt, egy héten át. — Lakás, meleg és hideg folyóvízzel, nagyszerű reggelivel, ebéddel és vacsorával. A nyerőnek ezenkívül ingyen dunai strand jegyet adunk erre az időre.

Napoleon a hódító, a diktátor és a szerelmes férfi

Írta: Tatár András

13

— Már irtam haza emiatt apámnak — vallja be restelkedve —, de a levél, amit kaptam, nem nagyon biztató. Azt írta az öreg, hogy halála után körülbelül huszezer frankot fog hagyni rám, addig azonban be kell érniük atyai áldásával...

Napoleon elmosolyodik. A fiatal tiszt azonban nem adja fel a harcot.

— Amint láthatja, tábornok — érvel tovább, — ha most nincs is semmi, egy szép napon mégis gazdag leszek és akkor kárpótolhatom Paulinet a nélkülözésekért...

— Nem, Junot fiam, — rázza meg a fejét komolyan a tábornok. — Erről a dologról egyelőre le kell tenned. Dőreség volna egy jövődéli örökség reményére két nyomoruságot összekapcsolni. A te egyetlen vagyondod jelenleg a tisztí vállrojtod, Pauline pedig szegény, mint a templom egere... Neked nincs semmi, neki sincs semmije — a végeredmény tehát szintén semmi! De türelem, barátom! Ne veszítsd el a reménységedet, talán virradnak még valamennyiünkre jobb napok is...

Junot nem felel. Magába roskadva, kétségbeesetten, keserűen és sorsa ellen lázadóva törődik bele az egyelőre változhatatlanba.

Pedig Napoleonnak van igaza: virradnak még valamennyiükre jobb napok is. Sőt a hajnalhasadás ideje nincs is messze többé.

A Konvent ebben az időben lát hozzá, hogy megvesse a kialakulóban lévő új rend alapjait. Összeül az alkotmánytervező bizottság, amely azután rövid idő alatt tető alá is hoz egy új alkotmánytervezetet, amely később mint a III. év alkotmánya kerül a köztudatba. Ennek az alkotmánynak két alapköve az öttagú direktórium, illetőleg a kétkamarás parlamenti rendszer, amely egyrészt az „Öregek Tanácsából”, másrészt az úgynevezett „Ötszázak Tanácsából” áll.

A szélső jakubinusoknak, akik még mindig nagyszámmal foglalnak helyet a

Konventben, nincs inyükre ez az alkotmány-módosítás és különösen azt az intézkedést kifogásolják, hogy az új tanácsok csak egyharmadrészben alakulnának a régi Konvent tagjaiból, míg kétharmadrészüket mindig újra kellene választani. Az ellenkezés mindinkább heves és fenyegető izgatásba csap át, amelynek eredményeképpen azután vendémiaire tizenkettedikén — a régi időszámítás szerint 1795 október negyedikén — a felszín alatt feszülő ellentétek a szekciók nyílt felkelésében robbannak ki.

A hosszú idő óta elnémult vészharangok ismét megkondulnak. A dobok verik a riadót, minden épkézláb ember fegyvert ragad a Konvent ellen.

Ugyilátszik, hogy a felbujtogatott néphangulat ismét elsöpör minden rendet és Páris újra a forradalmi erők végzetes küzdelmének hadszínterévé válik.

Vendémiaire tizenkettedike

A Konvent egyelőre félvállról veszi a helyzetet. Kiadják az utasítást a helyőrség parancsnokának, Menou tábornoknak, hogy erélyes kézzel nyuljon bele a darázs-fészekbe és minden rendelkezésére álló eszközzel gondoskodjék a közrend helyreállításáról.

A felkelés középpontja a Rue Vivienne tájékán van. Ide összpontosul tehát a támadás is.

A környező utcákon keresztül azonban nem olyan könnyű odáig eljutni, mint ahogy Menou tábornok képzeletében. Az utast középen lépten-nyomon barrikádok emelkednek az utca feltépett kövezetéből, butorárbokból és felfordított járművekből — minden barrikádot külön-külön kell megostromolni, hogy a „büntető expedíció” néhány száz méterrel tovább juthasson. Végül az egész kerületen minden ház új meg új veszedelmet jelent. Itt is, ott is váratlan puskatűz ropog fel az ablakokból, háztetőkről. — elkeseredett guerilla-harc ez, amit Páris lakosságának egyik fele folytat a másik ellen.

Lépésről lépésre küszködve valahogy mégis előrenyomulnak a Konvent csapatai. Közben azonban beesteledik, a sötétségben nem lehet tovább tartani az eddig elfoglalt állásokat. Egy-két helven próbálják ugyan megvetni a lábukat, de minden efajta próbálkozás annyi áldozatot követel, hogy Menou tábornok végül is kénytelen visszavonulásra szánni el magát.

Késő este van, amikor a helyőrség katonái megvert sereg módjára visszahúzódnak a város belsejébe, ugyanoda, ahonnan délben a lázadás leverésére indultak. Menou tábornok pedig a Konventbe siet, hogy egyelőre meghiusult vállalkozásáról beszámoljon.

A Konventben óriási felháborodás fogadja.

— Áruló! — harsogják feléje minden oldalról.

Menou tábornok elkeseredetten véde-

kezik, a felháborodott Konvent azonban meghallgatni sem hajlandó. Egy képviselő felugrik és mindenki mást tulharsogva süviti:

— Követelem az áruló vád alá helyezését és azonnali letartóztatását...

Néhány perccel később a tábornokot feltűzött szuronyok között kísérik a Luxembourg-börtön felé, hogy később „árulásáért” haditörvényszék elé kerüljön...

Ezzel azonban a szekciók felkelése még távolról sincs elintézve. Sőt, az újabb verziók szerint körülbelül negyven ezer ember csatlakozott a lázadókhöz és ezek szerint a Konvent el lehet készülve rá, hogy rövidesen olyan támadásban lesz része, amelyet a Tuileriák ostroma óta még maga a sokat átélt Páris sem látott!

A Konventben valóságos pánik tör ki. Csak hosszú viták és személyeskedések után születik meg az első életrevaló indítvány:

— Nevezzék ki Barrast a helyőrség főparancsnokává az áruló Menou helyébe. Barras volt az, aki a thermidori napokban megmutatta, hogy helyén van az esze és a szíve!...

Az indítványt egyhanguan elfogadják, Barrasért küldöttség megy, és ő vállalja is a megbízást. De sokkal értelmesebb ember, semhogy ne tudná, hogy az a feladat, amelyre vállalkozik, meghaladja erőit.

Tisztában van vele, hogy a megoldandó probléma nem politikai, hanem elsősorban katonai kérdés. De honnan vegyen egy megfelelő katonát?... Agya lázasan működik. Aztán hirtelen odafordul a mellette álló Fréronhoz és fülébe sugja:

— Azonnal kerítsd elő nekem azt a Bounaparte nevű tábornokot!

Fréron szótlanul elsiet és magában azon mosolyog, hogy a megbízás amelyet kapott, sokkal könnyebben keresztülvihető, semmint a délután folyamán éppen együtt volt azzal a „Bounaparte nevű tábornokkal”, akivel csinos huga miatt Párisban is fenntartotta a barátságot és tőle hallotta, hogy az estét a közeli Feydauszínházban szándékozik eltölteni...

A nézőtérén nem kerül nagy fáradságába megtalálni az elmerülten figyelő fiatalembert — és negyedórával később mindketten utban vannak a Konvent épülete felé.

— Nem tudom, mit akar öntől Barras, — jegyzi meg Fréron, — mindenesetre arra kérem, foglaljon helyet valahol a karzaton a hallgatóság között, hogy szükség esetén kéznél lehessen.

Murat őrnagy

Napoleon letelepszik a karzaton izguló polgárok közé és meglehetősen közömbösen halgatja a lenn a teremben csapkodó vitát. Látja, hogy Fréron Barrashoz siet, mindketten felnéznek a karzatra, abba az irányba, ahol ő ül, aztán Barras egyszerre csak szóra emelkedik:

(Folytatása következik)